

GRČKI JEZIK

Ispitni katalog
za državnu maturu
u školskoj godini 2024./2025.

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

ISPITNI KATALOG ZA **DRŽAVNU Maturu** U ŠKOLSKOJ GODINI 2024./2025.
GRČKI JEZIK

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

SADRŽAJ

UVOD	5
1. PODRUČJA ISPITIVANJA	6
2. OBRAZOVNI ISHODI	7
2.1. OBRAZOVNI ISHODI PODRUČJA ISPITIVANJA <i>ISKUSTVO TEKSTA I KOMUNIKACIJA</i>	7
2.2. OBRAZOVNI ISHODI PODRUČJA ISPITIVANJA <i>JEZIČNA PISMENOST</i>	8
2.3. OBRAZOVNI ISHODI PODRUČJA ISPITIVANJA <i>CIVILIZACIJA I BAŠTINA</i>	9
3. STRUKTURA ISPITA	11
3.1. PODRUČJE ISPITIVANJA <i>ISKUSTVO TEKSTA I KOMUNIKACIJA</i>	11
3.2. PODRUČJE ISPITIVANJA <i>JEZIČNA PISMENOST</i>	12
3.3. PODRUČJE ISPITIVANJA <i>CIVILIZACIJA I BAŠTINA</i>	12
4. TEHNIČKI OPIS ISPITA	13
4.1. TRAJANJE ISPITA	13
4.2. IZGLED ISPITA I NAČIN RJEŠAVANJA	13
4.3. PRIBOR	13
5. OPIS BODOVANJA	14
5.1. VREDNOVANJE PODRUČJA ISPITIVANJA <i>ISKUSTVO TEKSTA I KOMUNIKACIJA</i>	14
5.2. VREDNOVANJE PODRUČJA ISPITIVANJA <i>JEZIČNA PISMENOST</i>	14
5.3. VREDNOVANJE PODRUČJA ISPITIVANJA <i>CIVILIZACIJA I BAŠTINA</i>	14
6. PRIMJERI ZADATAKA	15
6.1. PRIMJER ZADATKA VIŠESTRUKOGA IZBORA	15
6.2. PRIMJER ZADATKA KRATKOGA ODGOVORA	16
6.3. PRIMJER ZADATKA DOPUNJAVANJA	17
7. PRIPREMA ZA ISPIT	18
LITERATURA	19
DODATCI	29

Napomena:

Ispitni materijali iz Grčkoga jezika pisani su prema *Hrvatskome pravopisu* Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje (<http://www.ihj.hr>, 2013.).
U obrazovnim ishodima preuzetim iz kurikuluma napravljene su jezične korekcije sukladno normi hrvatskoga standardnog jezika.

UVOD

Grčki je jezik izborni predmet državne mature, a učenici klasičnih gimnazija mogu prema osobnome izboru kao obvezatni ispit državne mature umjesto ispita iz stranoga jezika polagati ispit iz Latinskoga ili Grčkoga jezika. Razina ispita državne mature iz Grčkoga jezika u školskoj godini 2024./2025. identična je za učenike koji su klasičnu gimnaziju upisali kao početnici i za učenike koji su je upisali kao nastavljači.

Ispitni katalog za državnu maturu iz Grčkoga jezika temeljni je dokument ispita u kojemu su navedeni i objašnjeni sadržaji, kriteriji te načini ispitivanja i vrednovanja znanja u školskoj godini 2024./2025. Usklađen je s odobrenim predmetnim kurikulumom za Grčki jezik u klasičnim gimnazijama¹.

Ispitni katalog sadrži sedam poglavlja:

1. Područja ispitivanja
2. Obrazovni ishodi
3. Struktura ispita
4. Tehnički opis ispita
5. Opis bodovanja
6. Primjeri zadataka
7. Priprema za ispit.

U prvome i drugome poglavlju navedeno je što se ispituje u ispitu. U prvome poglavlju navedena su područja ispitivanja, a u drugome ključna znanja i vještine koje pristupnik² treba usvojiti.

U trećemu, četvrtome i petome poglavlju opisani su način ispitivanja, struktura i oblik ispita, vrste zadataka te način rješavanja i vrednovanja zadataka i ispitnih cjelina.

U šestome poglavlju navedeni su primjeri zadataka s detaljnim objašnjenjem, a u sedmome poglavlju objašnjeno je na koji se način treba pripremiti za ispit.

U poglavlju *Literatura* navedeni su propisani tekstovi za ispit državne mature iz Grčkoga jezika, kao i preporučena literatura za pripremu ispita. U poglavlju *Dodatci* navedeni su vokabular i tablice glagola.

¹ NN, br. 7/19, 144 (22. 1. 2019.), Odluka o donošenju kurikuluma za nastavni predmet Grčki jezik za osnovne škole i gimnazije u Republici Hrvatskoj

² Termin „pristupnik” u ispitnome katalogu podrazumijeva rodnu razliku te se odnosi i na pristupnice i na pristupnike.

1. PODRUČJA ISPITIVANJA

Cilj je ispita državne mature iz Grčkoga jezika utvrditi razinu ostvarenja obrazovnih ishoda koji se očituju u sposobnosti:

- razumijevanja jednostavnijega izvornog grčkog teksta i poznavanja i određivanja značajka autora i pojedinih književnih vrsta
- poznavanja i upotrebe jezične zakonitosti grčkoga jezika
- vladanja osnovnim vokabularom i razumijevanja etimologije riječi grčkoga podrijetla
- razumijevanja osnovnih obilježja grčke kulture i civilizacije i njihova utjecaja na daljnji razvoj civilizacije.

Ispit državne mature iz Grčkoga jezika sastoji se od triju područja ispitivanja: *Iskustvo teksta i komunikacija*, *Jezična pismenost* te *Civilizacija i baština*.

Područje ispitivanja *Iskustvo teksta i komunikacija* sastoji se od sljedećih potpodručja i njihova sadržaja:

- A. ODNOSI U TEKSTU: **odnosi u rečenici**
- B. RAZUMIJEVANJE TEKSTA: **poruka teksta i sadržaj teksta**
- C. PRIJEVOD TEKSTA: **prijevod dijela rečenice i prijevod rečenice**
- D. TEORIJA KNJIŽEVNOSTI: **značajke jezika i stila pojedinih književnih vrsta.**

Područje ispitivanja *Jezična pismenost* sastoji se od sljedećih potpodručja i njihova sadržaja:

- A. PROZODIJA I METRIKA: **prozodija i metrika**
- B. FONOLOGIJA: **pismo i naglasak**
- C. MORFOLOGIJA: **imena i glagoli**
- D. VOKABULAR: **značenje riječi i etimologija.**

Područje ispitivanja *Civilizacija i baština* sastoji se od sljedećih potpodručja i njihova sadržaja:

- A. POVIJEST KNJIŽEVNOSTI: **periodizacija, život i djela autora**
- B. MITOLOGIJA: **bogovi, junaci i ostala mitološka bića i likovi**
- C. POLITIČKA I KULTURNA POVIJEST: **politička povijest i kulturna povijest.**

2. OBRAZOVNI ISHODI

U ovome su poglavlju za svako područje ispitivanja navedeni obrazovni ishodi odnosno konkretni opisi onoga što pristupnik mora znati i razumjeti da bi ostvario željeni rezultat u ispitivanju državne mature iz Grčkog jezika.

2.1. OBRAZOVNI ISHODI PODRUČJA ISPITIVANJA ISKUSTVO TEKSTA I KOMUNIKACIJA

Tablica 1. Razrada obrazovnih ishoda unutar područja Iskustvo teksta i komunikacija

POTPODRUČJE	OBRAZOVNI ISHODI IZ KURIKULUMA	RAZRADA OBRAZOVNIH ISHODA
1.1. Odnosi u tekstu	1.1.1. Prepoznaje, razlikuje i analizira odnose riječi u rečenicama. (SŠ (2) GJ B.4.1.)	<ul style="list-style-type: none"> odrediti osnovne sintaktičke odnose unutar rečenice prepoznati i povezati osnovne sintaktičke odnose među rečenicama
1.2. Razumijevanje teksta	1.2.1. Razumije i objašnjava izvorni grčki tekst. (SŠ (2) GJ B.4.3.)	<ul style="list-style-type: none"> odrediti osnovnu poruku izvornoga teksta na grčkome jeziku razumjeti ključne sadržajne podatke u polaznome tekstu razumjeti kontekst poruke rečenice i/ili teksta
1.3. Prijevod teksta	1.2.1. Razumije i objašnjava izvorni grčki tekst. (SŠ (2) GJ B.4.3.)	<ul style="list-style-type: none"> izabrati ispravan prijevod rečenice ili dijela rečenice prevesti rečenicu ili dio rečenice
1.4. Teorija književnosti	1.4.1. Izdvaja i analizira osobitosti Homerova jezika i stila. (SŠ (2) GJ B.2.2.)	<ul style="list-style-type: none"> prepoznati i navesti figure riječi u epici (stalni epiteti, formule) odrediti glavne stilске karakteristike epskoga pjesništva
	1.4.2. Izdvaja i opisuje osnovne značajke historiografije, retorike i lirске poezije. (SŠ (2) GJ B.3.2.)	<ul style="list-style-type: none"> navesti načine kompozicije pojedinih književnih vrsta (historiografija, retorika, lirska poezija) odrediti glavne stilске karakteristike predstavnika pojedinih književnih vrsta (historiografija, retorika, lirska poezija)

POTPODRUČJE	OBRAZOVNI ISHODI IZ KURIKULUMA	RAZRADA OBRAZOVNIH ISHODA
1.4. Teorija književnosti	1.4.3. Uočava i povezuje značajke jezika i stila grčke drame i filozofije. (SŠ (2) GJ B.4.2.)	<ul style="list-style-type: none"> navesti načine kompozicije pojedinih književnih vrsta (drama, filozofija) odrediti glavne stilske karakteristike predstavnika pojedinih književnih vrsta (drama, filozofija)

2.2. OBRAZOVNI ISHODI PODRUČJA ISPITIVANJA

JEZIČNA PISMENOST

Tablica 2. Razrada obrazovnih ishoda unutar područja Jezična pismenost

POTPODRUČJE	OBRAZOVNI ISHODI IZ KURIKULUMA	RAZRADA OBRAZOVNIH ISHODA
2.1. Prozodija i metrika	2.1.1. Pravilno skandira lirske metre. (SŠ (2) GJ A.3.1.)	<ul style="list-style-type: none"> prepoznati osnovne zakonitosti prozodije izabrati ispravnu shemu propisanih stopa i metara
	2.1.2. Pravilno skandira daktilski heksametar. (SŠ (2) GJ A.2.1.)	<ul style="list-style-type: none"> prepoznati osnovne zakonitosti prozodije izabrati ispravnu shemu propisanih stopa i metara
2.2. Fonologija	2.2.1. Vlada pravilima čitanja, pisanja i naglašavanja. (SŠ (2) GJ A.1.1.)	<ul style="list-style-type: none"> primijeniti pravila pisanja primijeniti pravila o naglašavanju
2.3. Morfologija	2.3.1. Prepoznaje, primjenjuje i uspoređuje složenije gramatičke oblike riječi i njihove odnose. (SŠ (2) GJ A.3.2.)	<ul style="list-style-type: none"> odrediti gramatički oblik riječi (imena i glagoli) navesti gramatički oblik riječi (imena i glagoli) primijeniti gramatički oblik riječi (imena i glagoli)
2.4. Vokabular	2.4.1. Prepoznaje, upotrebljava i raščlanjuje riječi iz prilagođenih tekstova te grecizme u hrvatskome jeziku. (SŠ (2) GJ A.4.1.)	<ul style="list-style-type: none"> navesti značenje i rječnički oblik riječi odrediti značenje i rječnički oblik riječi odabrati ispravno značenje riječi grčkoga podrijetla

2.3. OBRAZOVNI ISHODI PODRUČJA ISPITIVANJA

CIVILIZACIJA I BAŠTINA

Tablica 3. Razrada obrazovnih ishoda unutar područja Civilizacija i baština

POTPODRUČJE	OBRAZOVNI ISHODI IZ KURIKULUMA	RAZRADA OBRAZOVNIH ISHODA
3.1. Povijest književnosti	3.1.1. Sažima, uspoređuje i objašnjava tijek i posebnosti grčke književne povijesti. (SŠ (1) GJ C.3.3.)	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznati povijesni razvoj književnih vrsta i oblika • imenovati najistaknutije predstavnike pojedinih književnih vrsta • navesti podatke o životu najistaknutijih predstavnika pojedinih književnih vrsta • navesti ključne podatke o sadržaju i likovima u djelima propisanih autora
3.2. Mitologija	3.2.1. Opisuje, objašnjava, komentira i vrednuje temeljne pojmove grčke mitologije (bogovi). (SŠ (2) GJ C.1.2.)	<ul style="list-style-type: none"> • imenovati bogove, mitološka bića i junake • razlikovati priče o bogovima, mitološkim bićima i junacima • navesti obilježja bogova, mitoloških bića i junaka • odrediti rodbinske odnose među bogovima i junacima • smjestiti likove, bogove ili junake u određeni mitološki ciklus
	3.2.2. Opisuje, objašnjava, komentira i vrednuje temeljne pojmove grčke mitologije (junaci). (SŠ (2) GJ C.2.1.)	
3.3. Politička i kulturna povijest	3.3.1. Imenuje, opisuje i uspoređuje pojmove vezane uz grčku tradiciju učenja i poučavanja. (SŠ (2) GJ C.4.2.)	<ul style="list-style-type: none"> • navesti pojmove vezane uz odgoj i izobrazbu • imenovati ustanove vezane uz odgoj i izobrazbu
	3.3.2. Imenuje i objašnjava činjenice i pojmove vezane uz povijest grčkog naroda i jezika u vremenu i prostoru. (SŠ (2) GJ C.1.1.)	<ul style="list-style-type: none"> • razlikovati pojmove vezane uz grčka plemena, pokrajine, dijalekte i organiziranu religiju (svetkovine i svetišta) • navesti naseobine, materijalne ostatke i podatke vezane uz grčku kulturu i umjetnost • navesti pojmove vezane uz svakodnevni život
	3.3.3. Nabraja, smješta, povezuje te zaključuje o pojmovima vezanima uz grčko kazalište i filozofske škole. (SŠ (2) GJ C.4.1.)	<ul style="list-style-type: none"> • navesti mjesta za održavanje dramskih, muzičkih i sportskih natjecanja • nabrojati pojmove vezane uz grčko kazalište

POTPODRUČJE	OBRAZOVNI ISHODI IZ KURIKULUMA	RAZRADA OBRAZOVNIH ISHODA
3.3. Politička i kulturna povijest	3.3.4. Nabraja, smješta i povezuje pojmove vezane uz grčku povijest. (SŠ (2) GJ C.3.1.)	<ul style="list-style-type: none"> imenovati ključne osobe u grčkoj povijesti iz homerskoga, arhajskoga, klasičnoga doba i doba helenizma navesti ključne događaje u grčkoj povijesti iz Homerskog doba, arhajskoga doba, klasičnog doba i doba helenizma
	3.3.5. Komentira, diskutira i zaključuje o osnovnim pojmovima vezanima uz državno uređenje i vladavinu. (SŠ(2) GJ C.3.2.)	<ul style="list-style-type: none"> navesti pojmove i osobe iz političke povijesti razlikovati oblike društvenoga uređenja
	3.3.6. Opisuje događaje i područja u Hrvatskoj povezane s grčkom civilizacijom i mitologijom. (SŠ (2) GJ C.1.3.)	<ul style="list-style-type: none"> prepoznati spomenike antičke grčke u hrvatskoj kulturnoj baštini navesti grčke naseobine na području današnje Hrvatske opisati grčko kulturno nasljeđe na području današnje Hrvatske

3. STRUKTURA ISPITA

Ispit državne mature iz Grčkoga jezika sastoji se od triju područja ispitivanja i sadrži ukupno **70 zadataka**.

U prvome području ispitivanja ispituje se poznavanje **iskustva teksta i komunikacije**, u drugome poznavanje **jezične pismenosti**, a u trećemu poznavanje **civilizacije i baštine**.

Dalje je u tekstu detaljno opisana struktura svakoga područja ispitivanja.

3.1. PODRUČJE ISPITIVANJA ISKUSTVO TEKSTA I KOMUNIKACIJA

U ovome području ispitivanja provjerava se razina razumijevanja pročitanaoga teksta, dijela teksta ili rečenice te znanja i vještine iz područja sintakse.

U tablici 1. prikazana je struktura područja ispitivanja *Iskustvo teksta i komunikacija*.

Tablica 1. Struktura područja ispitivanja Iskustvo teksta i komunikacija³

ZADATCI	VRSTA ZADATAKA	BROJ ZADATAKA
1. – 4.	zadatci višestrukoga izbora	4
5. – 7.	zadatci kratkoga odgovora	3
8. – 14.	zadatci višestrukoga izbora	7
23. – 26.	zadatci kratkoga odgovora	4
27. – 29.	zadatci višestrukoga izbora	3
30. – 33.	zadatci dopunjavanja	4
34. – 36.	zadatci višestrukoga izbora	3

³ Polazni tekstovi u području ispitivanja *Iskustvo teksta i komunikacija* navedeni su u ovome katalogu.

3.2. PODRUČJE ISPITIVANJA JEZIČNA PISMENOST

U ovome području ispitivanja provjerava se poznavanje jezika na temelju ishoda i sadržaja propisanih kurikulumom za Grčki jezik.

U tablici 2. prikazana je struktura područja ispitivanja *Jezična pismenost*.

Tablica 2. Struktura područja ispitivanja Jezična pismenost

ZADATAK	VRSTA ZADATAKA	BROJ ZADATAKA
15. – 22.	zadatci kratkoga odgovora	8
37. – 43.	zadatci višestrukoga izbora	7
44. – 46.	zadatci kratkoga odgovora	3
47. – 49.	zadatci višestrukoga izbora	3

3.3. PODRUČJE ISPITIVANJA CIVILIZACIJA I BAŠTINA

U ovome području ispitivanja provjerava se poznavanje sadržaja iz grčke civilizacije i baštine na temelju ishoda i sadržaja propisanih kurikulumom za Grčki jezik.

U tablici 3. prikazana je struktura područja ispitivanja *Civilizacija i baština*.

Tablica 3. Struktura područja ispitivanja Civilizacija i baština

ZADATAK	VRSTA ZADATAKA	BROJ ZADATAKA
50. – 55.	zadatci kratkoga odgovora	6
56. – 70.	zadatci višestrukoga izbora	15

4. TEHNIČKI OPIS ISPITA

Tehnički opis ispita podrazumijeva trajanje ispita, izgled i način rješavanja ispita te pribor za rješavanje ispita.

4.1. TRAJANJE ISPITA

Ispit državne mature iz Grčkoga jezika traje ukupno **120 minuta** bez stanke.

Pristupnik može samostalno rasporediti vrijeme rješavanja i nije vremenski ograničen pri rješavanju pojedinih dijelova ispita.

Vremenik provedbe ispita objavljen je na mrežnoj stranici Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja (www.ncvvo.hr).

4.2. IZGLED ISPITA I NAČIN RJEŠAVANJA

Pristupnik dobiva sigurnosnu vrećicu u kojoj se nalaze svi ispitni materijali.

Važno je pažljivo pročitati tekst općih uputa i tekst uputa za rješavanje zadataka i označavanje točnih odgovora.

U zadatcima zatvorenoga tipa (zadatci višestrukoga izbora) pristupnik mora označiti točne odgovore znakom X na listu za odgovore. Ako pristupnik označi više od jednoga odgovora, zadatak će se bodovati s 0 (nula) bodova bez obzira na to što je među označenima i točan odgovor.

U zadatcima otvorenoga tipa pristupnik mora odgovoriti kratkim odgovorom s nekoliko riječi ili jednostavnom rečenicom (zadatci dopunjavanja i kratkoga odgovora) na za to predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici. Ako pristupnik pogriješi, treba precrtati netočan odgovor, staviti ga u zagradu, napisati točan odgovor i staviti paraf (isključivo skraćeni potpis, a ne puno ime i prezime) pokraj točnoga odgovora.

4.3. PRIBOR

Tijekom pisanja ispita dopušteno je upotrebljavati isključivo kemijsku olovku kojom se piše plavom ili crnom bojom. Pristupnici ne smiju upotrebljavati rječnike, gramatičke sažetke ni ostala pomagala. Nije dopuštena upotreba tehničkih pomagala.

5. OPIS BODOVANJA

Pristupnik u ispitu može ostvariti **70 bodova**.

U tablici 4. prikazan je udio područja ispitivanja u ukupnome uspjehu u ispitu.

Tablica 4. Udio područja ispitivanja u ispitu

Iskustvo teksta i komunikacija	40 %
Jezična pismenost	30 %
Civilizacija i baština	30 %

Tablica 5. Opis bodovanja prema vrsti zadataka

Zadatci višestrukoga odgovora	1 bod – točan odgovor 0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora
Zadatci kratkoga odgovora	1 bod – točan odgovor 0 bodova – netočan odgovor ili odgovor nije upisan
Zadatci dopunjavanja	1 bod – točan odgovor 0 bodova – netočan odgovor ili odgovor nije upisan

5.1. VREDNOVANJE PODRUČJA ISPITIVANJA

ISKUSTVO TEKSTA I KOMUNIKACIJA

Točan odgovor na pojedini zadatak donosi jedan bod. U ovome području ispitivanja moguće je ostvariti ukupno **28 bodova**.

5.2. VREDNOVANJE PODRUČJA ISPITIVANJA JEZIČNA PISMENOST

Točan odgovor na pojedini zadatak donosi jedan bod. U ovome području ispitivanja moguće je ostvariti ukupno **21 bod**.

5.3. VREDNOVANJE PODRUČJA ISPITIVANJA

CIVILIZACIJA I BAŠTINA

Točan odgovor na pojedini zadatak donosi jedan bod. U ovome području ispitivanja moguće je ostvariti ukupno **21 bod**.

6. PRIMJERI ZADATAKA

U ovome poglavlju navedeni su primjeri zadataka.⁴ Uz svaki primjer zadatka navedeni su uputa za rješavanje zadatka, točan odgovor, obrazovni ishod koji se tim konkretnim zadatkom ispituje te način bodovanja.

6.1. PRIMJER ZADATKA VIŠESTRUKOGA IZBORA

Zadatak višestrukoga izbora sastoji se od upute (u kojoj je opisan način rješavanja zadatka i koja je zajednička za sve zadatke toga tipa u nizu), osnove (u kojoj je postavljen zadatak) te četiriju ponuđenih odgovora od kojih je jedan točan.

Uputa za rješavanje zadataka višestrukoga izbora glasi:

U sljedećim zadacima od više ponuđenih odgovora **samo** je jedan točan.

Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.

Točan odgovor donosi jedan bod.

Zadatak:

Kako se obično nazivaju teške muke?

- A. Ahilejeve
- B. Iksionove
- C. Prokrustove
- D. Tantalove

TOČAN ODGOVOR: D. Tantalove

PODRUČJE ISPITIVANJA: *Civilizacija i baština*

POTPODRUČJE ISPITIVANJA: *Mitologija*

OBRAZOVNI ISHOD: Opisuje, objašnjava, komentira i vrednuje temeljne pojmove grčke mitologije (junaci). (SŠ (2) GJ C.2.1.)

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora

⁴ Za svaku vrstu zadatka dan je primjer bez obzira na područja ispitivanja. Primjeri i specifičnosti zadataka u pojedinim područjima ispitivanja mogu se pogledati u oglednome primjeru ispita.

6.2. PRIMJER ZADATKA KRATKOGA ODGOVORA

Zadatak kratkoga odgovora sastoji se od upute (u kojoj je opisan način rješavanja zadatka i koja je zajednička za sve zadatke toga tipa u nizu) i osnove (najčešće pitanja) u kojoj je zadano što pristupnik treba odgovoriti.

Uputa za rješavanje zadataka kratkoga odgovora glasi:

U sljedećim zadacima promijenite broj zadanim riječima.

Odgovore upišite **samo** na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici.

Točan odgovor donosi jedan bod.

Zadatak:

τὰς τάξεις

TOČAN ODGOVOR: τὴν τάξιν

PODRUČJE ISPITIVANJA: *Jezična pismenost*

POTPODRUČJE ISPITIVANJA: *Morfologija*

OBRAZOVNI ISHOD: Prepoznaje, primjenjuje i uspoređuje složenije gramatičke oblike riječi i njihove odnose. (SŠ (2) GJ A.3.2.)

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor

0 bodova – netočan odgovor ili odgovor nije upisan

6.3. PRIMJER ZADATKA DOPUNJAVANJA

Zadatak dopunjavanja sastoji se od upute (u kojoj je opisan način rješavanja zadatka i koja je zajednička za sve zadatke toga tipa u nizu) i osnove u kojoj je zadano što pristupnik treba odgovoriti.

Uputa za rješavanje zadataka dopunjavanja glasi:

U sljedećim zadacima dopunite prijevod zadane rečenice iz polaznoga teksta.

Odgovore upišite **samo** na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici.

Točan odgovor donosi jedan bod.

Zadatak:

Ὅμως ὁ γ' Ἀἰδῆς τοὺς νόμους τούτους ποθεῖ.

Pa ipak baš Had traži te _____.

TOČAN ODGOVOR: običaje/zakone

PODRUČJE ISPITIVANJA: *Iskustvo teksta i komunikacija*

POTPODRUČJE ISPITIVANJA: *Prijevod teksta*

OBRAZOVNI ISHOD: Razumije i objašnjava izvorni grčki tekst. (SŠ (2) GJ B.4.3.)

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor

0 bodova – netočan odgovor ili odgovor nije upisan

7. PRIPREMA ZA ISPIT

Redovito učenje grčkoga jezika omogućuje bolje ostvarivanje ishoda te trajno i svrsishodno pamćenje. Preduvjeti su uspješnoga polaganja ispita državne mature iz Grčkoga jezika temeljna jezična pismenost i osnove čitanja s razumijevanjem.

Tijekom pripreme ispita državne mature iz Grčkoga jezika potrebno je:

- analizirati i prevesti ulomke iz književnih djela navedene u dijelu kataloga *Propisani tekstovi za ispit državne mature*
- ponoviti:
 - morfologiju (oblike deklinacije, komparacije i konjugacije te vremena pravilnih i nepravilnih glagola)
 - sintaksu (analiza rečenice, posvojni genitiv, dijelni genitiv, genitiv uspoređivanja, genitiv apsolutni, akuzativ i nominativ s infinitivom)
 - život i djelo propisanih autora, književne vrste i razdoblja u grčkoj književnosti, periodizaciju književnosti te pregled i razvoj književnih vrsta (epika, lirika, historiografija, retorika, razvoj drame i kazališta, filozofija)
 - civilizacijsko-povijesne sadržaje (mitologija i religija, povijest, svakodnevnica).

Dobro poznavanje načina ispitivanja znatno će pomoći pristupnicima da uspješno riješe zadatke u ispitima državne mature.

Način polaganja ispita državne mature, kao i mjere koje se izriču u slučaju nedozvoljenoga ponašanja učenika propisani su Pravilnikom o polaganju državne mature (Narodne novine, 1/13, 41/19, 127/19, 55/20, 53/21, 126/21 i 19/23).

LITERATURA

Propisani tekstovi za ispit državne mature

1. Demosten, *O miru*, V, 2–7

ἐγὼ γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πρῶτον μὲν, ἥνίκ' ἔπειθόν τινες ὑμᾶς, τῶν ἐν Εὐβοίᾳ πραγμάτων ταραττομένων, βοηθεῖν Πλουτάρχῳ καὶ πόλεμον ἄδοξον καὶ δαπανηρὸν ἄρασθαι, πρῶτος καὶ μόνος παρελθὼν ἀντεῖπον, καὶ μόνον οὐ διεσπᾶσθην ὑπὸ τῶν ἐπὶ μικροῖς λήμμασιν πολλὰ καὶ μεγάλ' ὑμᾶς ἀμαρτάνειν πεισάντων· καὶ χρόνου βραχέος διελθόντος, μετὰ τοῦ προσοφλεῖν αἰσχύνην καὶ παθεῖν οἷα τῶν ὄντων ἀνθρώπων οὐδένες πώποτε πεπόνθασ' ὑπὸ τούτων οἷς ἐβοήθησαν, πάντες ὑμεῖς ἔγνωτε τήν τε τῶν τότε ταῦτα πεισάντων κακίαν καὶ τὰ βέλτιστ' εἰρηκότ' ἐμέ. πάλιν τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατιδὼν Νεοπτόλεμον τὸν ὑποκριτὴν τῷ μὲν τῆς τέχνης προσχήματι τυγχάνοντ' ἀδείας, κακὰ δ' ἐργαζόμενον τὰ μέγιστα τὴν πόλιν καὶ τὰ παρ' ὑμῶν διοικοῦντα Φιλίππῳ καὶ πρυτανεύοντα, παρελθὼν εἶπον εἰς ὑμᾶς, οὐδεμιᾶς ἰδίας οὐτ' ἔχθρας οὔτε συκοφαντίας ἕνεκα, ὥς ἐκ τῶν μετὰ ταῦτ' ἔργων γέγονεν δῆλον.

2. Ezop, *Basna o lasici i Afroditi*, br. 50, Perry Index

ΓΑΛΗ ΚΑΙ ΑΦΡΟΔΙΤΗ

γαλῇ ἐρασθεῖσα νεανίσκου εὐπρεποῦς ἠϋξάτο τῇ Ἀφροδίτῃ, ὅπως αὐτὴν μεταμορφώσῃ εἰς γυναῖκα. καὶ ἡ θεὸς ἐλεήσασα αὐτῆς τὸ πάθος μετετύπωσεν αὐτὴν εἰς κόρην εὐειδῇ. καὶ οὕτως ὁ νεανίσκος θεασάμενος αὐτὴν καὶ ἐρασθεὶς οἴκαδε ὥς ἑαυτὸν ἀπήγαγε. καθημένων δ' αὐτῶν ἐν τῷ θαλάμῳ ἡ Ἀφροδίτη γινῶναι βουλομένη, εἰ μεταβαλοῦσα τὸ σῶμα ἡ γαλῇ καὶ τὸν τρόπον ἥλλαξε, μὴν εἰς τὸ μέσον καθῆκεν. ἡ δὲ ἐπιλαθομένη τῶν παρόντων ἐξαναστᾶσα ἀπὸ τῆς κοίτης τὸν μὴν ἐδίωκε καταφαγεῖν ἐθέλουσα. καὶ ἡ θεὸς ἀγανακτήσασα κατ' αὐτῆς πάλιν αὐτὴν εἰς τὴν ἀρχαίαν φύσιν ἀποκατέστησεν. οὕτω καὶ τῶν ἀνθρώπων οἱ φύσει πονηροί, κἂν φύσιν ἀλλάξωσι, τὸν γοῦν τρόπον οὐ μεταβάλλονται.

3. Herodot, *Povijest*, I, 8, 1–14

Οὗτος δὴ ὢν ὁ Κανδαύλης ἡράσθη τῆς ἑωυτοῦ γυναικός, ἐρασθεὶς δὲ ἐνόμιζε οἱ εἶναι γυναῖκα πολλὸν πασέων καλλίστην. Ὡστε δὲ ταῦτα νομίζων, ἦν γὰρ οἱ τῶν αἰχμοφόρων Γύγης ὁ Δασκύλου ἀρεσκόμενος μάλιστα, τούτῳ τῷ Γύγῃ καὶ τὰ σπουδαιότερα τῶν πρηγμάτων ὑπερετίθετο ὁ Κανδαύλης καὶ δὴ καὶ τὸ εἶδος τῆς γυναικὸς ὑπερεπαινέων. Χρόνου δὲ οὐ πολλοῦ διελθόντος, χρῆν γὰρ Κανδαύλη γενέσθαι κακῶς, ἔλεγε πρὸς τὸν Γύγην τοιαύδε· «Γύγη, οὐ γὰρ σε δοκέω πείθεσθαι μοι λέγοντι περὶ τοῦ εἶδους τῆς γυναικός (ᾧτα γὰρ τυγχάνει ἀνθρώποισι ἐόντα ἀπιστότερα ὀφθαλμῶν), ποίεε ὅπως ἐκείνην θεήσεται γυμνήν.» Ὁ δὲ μέγα ἀμβώσας εἶπε· «Δέσποτα, τίνα λέγεις λόγον οὐκ ὑγίεια, κελεύων με δέσποιναν τὴν ἐμὴν θεήσασθαι γυμνήν; Ἄμα δὲ κιθῶνι ἐκδυομένῳ συνεκδύεται καὶ τὴν αἰδῶ γυνή.

4. Herodot, *Povijest*, IV, 114, 9–20

Αἱ δὲ πρὸς ταῦτα ἔλεξαν τάδε· «Ἡμεῖς οὐκ ἂν δυναίμεθα οἰκέειν μετὰ τῶν ὑμετερέων γυναικῶν· οὐ γὰρ τὰ αὐτὰ νόμια ἡμῖν τε καὶ ἐκείνησιν ἐστὶ. Ἡμεῖς μὲν τοξεύομεν τε καὶ ἀκοντίζομεν καὶ ἵππαζόμεθα, ἔργα δὲ γυναικῆα οὐκ ἐμάθομεν· αἱ δὲ ὑμέτεραι γυναικες τούτων μὲν οὐδὲν τῶν ἡμεῖς κατελέξαμεν ποιεῦσι, ἔργα δὲ γυναικῆα ἐργάζονται μένουσαι ἐν τῇσι ἀμάξεσιν, οὐτ' ἐπὶ θήρην ἰοῦσαι οὔτε ἄλλη οὐδαμῇ. Οὐκ ἂν ὢν δυναίμεθα ἐκείνησιν συμφέρεσθαι. Ἀλλ', εἰ βούλεσθε γυναῖκας ἔχειν ἡμέας καὶ δοκέειν εἶναι δικαιοτάτοι, ἐλθόντες παρὰ τοὺς τοκέας ἀπολάχετε τῶν κτημάτων τὸ μέρος, καὶ ἔπειτα ἐλθόντες οἰκέωμεν ἐπ' ἡμέων αὐτῶν.»

5. Ksenofont, *Anabaza*, I, 2, 5, 4–8, 1

Κῦρος δὲ ἔχων οὓς εἴρηκα ὠρμᾶτο ἀπὸ Σάρδεων· καὶ ἐξελαύνει διὰ τῆς Λυδίας σταθμοὺς τρεῖς παρασάγγας εἴκοσι καὶ δύο ἐπὶ τὸν Μαίανδρον ποταμόν. τούτου τὸ εὖρος δύο πλέθρα· γέφυρα δὲ ἐπὶν ἐξευγμένη πλοίοις. τοῦτον διαβάς ἐξελαύνει διὰ Φρυγίας σταθμὸν ἓνα παρασάγγας ὀκτὼ εἰς Κολοσσάς, πόλιν οἰκουμένην καὶ εὐδαίμονα καὶ μεγάλην. ἐνταῦθα ἔμεινεν ἡμέρας ἑπτὰ· καὶ ἦκε Μένων ὁ Θετταλὸς ὀπλίτας ἔχων χιλίους καὶ πελταστὰς πεντακοσίους, Δόλοπας καὶ Αἰνιᾶνας καὶ Ὀλυνθίους. ἐντεῦθεν ἐξελαύνει σταθμοὺς τρεῖς παρασάγγας εἴκοσιν εἰς Κελαινάς, τῆς Φρυγίας πόλιν οἰκουμένην, μεγάλην καὶ εὐδαίμονα. ἐνταῦθα Κύρῳ βασιλεία ἦν καὶ παρὰδεῖσος μέγας ἀγρίων θηρίων πλήρης, ἃ ἐκεῖνος ἐθήρρευεν ἀπὸ ἵππου, ὅποτε γυμνάσαι βούλοιο ἑαυτὸν τε καὶ τοὺς ἵππους. διὰ μέσου δὲ τοῦ παραδείσου ῥεῖ ὁ Μαίανδρος ποταμός· αἱ δὲ πηγαὶ αὐτοῦ εἰσιν ἐκ τῶν βασιλείων· ῥεῖ δὲ καὶ διὰ τῆς Κελαινῶν πόλεως.

6. Platon, Gozba, 204a 8–204c 4

Σω. Τίνες οὖν, ἔφην ἐγώ, ὦ Διοτίμα, οἱ φιλοσοφοῦντες, εἰ μήτε οἱ σοφοὶ μήτε οἱ ἀμαθεῖς;

Δι. Δῆλον δὴ, ἔφη, τοῦτό γε ἤδη καὶ παιδί, ὅτι οἱ μεταξὺ τούτων ἀμφοτέρων, ὧν ἂν εἴη καὶ ὁ Ἔρως. ἔστιν γὰρ δὴ τῶν καλλίστων ἢ σοφία, Ἐρως δ' ἐστὶν ἔρως περὶ τὸ καλόν, ὥστε ἀναγκαῖον Ἐρώτα φιλόσοφον εἶναι, φιλόσοφον δὲ ὄντα μεταξὺ εἶναι σοφοῦ καὶ ἀμαθοῦς. αἰτία δὲ αὐτῷ καὶ τούτων ἡ γένεσις· πατρὸς μὲν γὰρ σοφοῦ ἐστὶ καὶ εὐπόρου, μητρὸς δὲ οὐ σοφῆς καὶ ἀπόρου. ἡ μὲν οὖν φύσις τοῦ δαίμονος, ὦ φίλε Σώκρατες, αὕτη· ὃν δὲ σὺ ὠήθης Ἐρώτα εἶναι, θαυμαστὸν οὐδὲν ἔπαθες. ὠήθης δέ, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ τεκμαιρομένη ἐξ ὧν σὺ λέγεις, τὸ ἐρώμενον Ἐρώτα εἶναι, οὐ τὸ ἐρῶν· διὰ ταῦτά σοι οἶμαι πάγκαλος ἐφαίνετο ὁ Ἐρως.

7. Platon, Timej, 25a5–2d3

ἐν δὲ δὴ τῇ Ἀτλαντίδι νήσῳ ταύτῃ μεγάλη συνέστη καὶ θαυμαστὴ δύναμις βασιλέων, κρατοῦσα μὲν ἀπάσης τῆς νήσου, πολλῶν δὲ ἄλλων νήσων καὶ μερῶν τῆς ἡπείρου· πρὸς δὲ τούτοις ἔτι τῶν ἐντὸς τῆδε Λιβύης μὲν ἦρχον μέχρι πρὸς Αἴγυπτον, τῆς δὲ Εὐρώπης μέχρι Τυρρηνίας. ... τότε οὖν ὑμῶν, ὦ Σόλων, τῆς πόλεως ἡ δύναμις εἰς ἅπαντας ἀνθρώπους διαφανῆς ἀρετῇ τε καὶ ῥώμῃ ἐγένετο· πάντων γὰρ προστάσα εὐψυχία καὶ τέχναις ὅσαι κατὰ πόλεμον, τὰ μὲν τῶν Ἑλλήνων ἡγουμένη, τὰ δ' αὕτῃ μονωθεῖσα ἐξ ἀνάγκης τῶν ἄλλων ἀποστάντων, ἐπὶ τοὺς ἐσχάτους ἀφικομένη κινδύνους, κρατήσασα μὲν τῶν ἐπιόντων τρόπαιον ἔστησεν, ... ὑστέρω δὲ χρόνῳ σεισμῶν ἐξαισίων καὶ κατακλυσμῶν γενομένων, μιᾶς ἡμέρας καὶ νυκτὸς χαλεπῆς ἐπελθούσης, τό τε παρ' ὑμῖν μάχιμον πᾶν ἄθροον ἔδυ κατὰ γῆς, ἥ τε Ἀτλαντὶς νῆσος ὡσαύτως κατὰ τῆς θαλάττης δῦσα ἠφανίσθη.

8. Plutarh, Periklo, III, 1, 3–4, 4

Περικλῆς γὰρ ἦν τῶν μὲν φυλῶν Ἀκαμαντίδης, τῶν δὲ δήμων Χολαργεὺς, οἴκου δὲ καὶ γένους τοῦ πρώτου κατ' ἀμφοτέρους. Ξάνθιππος γὰρ ὁ νικήσας ἐν Μυκάλη τοὺς βασιλέως στρατηγοὺς ἔγημεν Ἀγαρίστην Κλεισθένους ἑγγονον, ὃς ἐξήλασε Πεισιστρατίδας καὶ κατέλυσε τὴν τυραννίδα γενναίως καὶ νόμους ἔθετο καὶ πολιτείαν ἄριστα κεκραμένην πρὸς ὁμόνοιαν καὶ σωτηρίαν κατέστησεν. αὕτη κατὰ τοὺς ὕπνους ἔδοξε τεκεῖν λέοντα, καὶ μεθ' ἡμέρας ὀλίγας ἔτεκε Περικλέα, τὰ μὲν ἄλλα τὴν ιδέαν τοῦ σώματος ἀμεμπτον, προμήκη δὲ τῇ κεφαλῇ καὶ ἀσύμμετρον. ὅθεν αἱ μὲν εἰκόνες αὐτοῦ σχεδὸν ἅπασαι κράνεσι περιέχονται, μὴ βουλομένων ὥς ἔοικε τῶν τεχνιτῶν ἐξονειδίξειν. οἱ δ' Ἀττικοὶ ποιηταὶ σχινοκέφαλον αὐτὸν ἐκάλουν· τὴν γὰρ σκίλλαν ἔστιν ὅτε καὶ σχῖνον ὀνομάζουσι.“

9. Eshil, *Okovani Prometej*, 669–686

τοιοῖσδε πεισθεῖς Λοξίου μαντεύμασιν
 ἐξήλασέν με κατέκλησε δωμάτων 670
 ἄκουσαν ἄκων· ἀλλ' ἐπηνάγκαζέ νιν
 Διὸς χαλινὸς πρὸς βίαν πράσσειν τάδε.
 εὐθύς δὲ μορφὴ καὶ φρένες διάστροφοι
 ἦσαν, κεραστὶς δ', ὡς ὄρατ', ὄξυστόμῳ
 μύωπι χρισθεῖσ' ἐμμανεῖ σκιρτήματι 675
 ἦσσαν πρὸς εὐποτόν τε Κερχνεῖας ῥέος
 Λέρνης τε κρήνην· βουκόλος δὲ γηγενῆς
 ἄκρατος ὀργὴν Ἄργος ὠμάρτει, πυκνοῖς
 ὄσσοις δεδορκῶς τοὺς ἐμούς κατα στίβους.
 ἀπροσδόκητος δ' αὐτὸν † αἰφνίδιος μόρος 680
 τοῦ ζῆν ἀπεστέρησεν. οἰστροπλήξ δ' ἐγὼ
 μᾶστιγι θεία γῆν πρὸ γῆς ἐλαύνομαι.
 κλύεις τὰ πραχθέντ'· εἰ δ' ἔχεις εἰπεῖν ὅ τι
 λοιπὸν πόνων, σήμαινε μηδὲ μ' οἰκτίσας
 σύνθαλπε μύθοις ψευδέσιν· νόσημα γὰρ 685
 αἰσχιστον εἶναί φημι συνθέτους λόγους.

10. Euripid, *Bakhantice*, 1–22

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ἦκω Διὸς παῖς τήνδε Θηβαίαν χθόνα
 Διόνυσος, ὃν τίκτει ποθ' ἡ Κάδμου κόρη
 Σεμέλη λοχευθεῖσ' ἀστραπηφόρῳ πυρὶ·
 μορφὴν δ' ἀμείψας ἐκ θεοῦ βροτησίαν
 πάρεμι Δίρκης νάμαθ' Ἰσμηνοῦ θ' ὕδωρ. 5
 ὄρῳ δὲ μητρὸς μνήμα τῆς κεραυνίας
 τόδ' ἐγγὺς οἴκων καὶ δόμων ἐρείπια
 τυφόμενα Δίου πυρὸς ἔτι ζῶσαν φλόγα,
 ἀθάνατον Ἦρας μητέρ' εἰς ἐμὴν ὕβριν.
 αἰνῶ δὲ Κάδμον, ἄβατον ὃς πέδον τόδε 10
 τίθησι, θυγατρὸς σηκόν· ἀμπέλου δέ νιν
 πέριξ ἐγὼ 'κάλυψα βοτρυνώδει χλόη.
 λιπὼν δὲ Λυδῶν τοὺς πολυχρύσους γύας
 Φρυγῶν τε, Περσῶν ἡλιοβλήτους πλάκας
 Βάκτριά τε τείχη τήν τε δύσχιμον χθόνα 15
 Μήδων ἐπελθὼν Ἀραβίαν τ' εὐδαίμονα

Ἀσίαν τε πᾶσαν ἢ παρ' ἄλμυρὰν ἄλα
 κεῖται μιγᾶσιν Ἑλλησι βαρβάροις θ' ὁμοῦ
 πλήρεις ἔχουσα καλλιπυργώτους πόλεις,
 ἐς τήνδε πρώτην ἦλθον Ἑλλήνων πόλιν,
 τὰκεῖ χορεύσας καὶ καταστήσας ἐμὰς
 τελετάς, ἵν' εἶην ἐμφανὲς δαίμων βροτοῖς.

20

11. Euripid, Medea, 946–963

Μήδεια

συλλήψομαι δὲ τοῦδ' ἐσσι κἀγὼ πόνου·
 πέμψω γὰρ αὐτῇ δῶρ' ἃ καλλιστεύεται
 τῶν νῦν ἐν ἀνθρώποισιν, οἷδ' ἐγώ, πολὺ
 [λεπτὸν τε πέπλον καὶ πλόκον χρυσήλατον]
 παῖδας φέροντας. ἀλλ' ὅσον τάχος χρεῶν
 κόσμον κομίζειν δεῦρο προσπόλων τινά.
 εὐδαιμονήσει δ' οὐχ ἐν ἀλλὰ μυρία,
 ἀνδρὸς τ' ἀρίστου σοῦ τυχοῦς' ὁμευνέτου
 κεκτημένη τε κόσμον ὃν ποθ' Ἥλιος
 πατὴρ πατὴρ δίδωσιν ἐκγόνοισιν οἷς.
 λάζυσθε φερνὰς τάσδε, παῖδες, ἐς χέρας
 καὶ τῇ τυράννῳ μακαρίαι νύμφηι δότε
 φέροντες· οὗτοι δῶρα μεμπτὰ δέξεται.

950

955

Ἰάσων

τί δ', ὦ ματαία, τῶνδε σὰς κενοῖς χέρας;
 δοκεῖς σπανίζειν δῶμα βασίλειον πέπλων,
 δοκεῖς δὲ χρυσοῦ; σῶιζε, μὴ δίδου τάδε.
 εἶπερ γὰρ ἡμᾶς ἀξιοῖ λόγου τινὸς
 γυνή, προθήσει χρημάτων, σάφ' οἷδ' ἐγώ.

960

Μήδεια

μή μοι σύ· πείθειν δῶρα καὶ θεοὺς λόγος·
 χρυσὸς δὲ κρείστων μυρίων λόγων βροτοῖς.

965

12. Homer, *Ilijada*, I, 130–147

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων·
μὴ δ' οὕτως ἀγαθὸς περ ἔων θεοείκελ' Ἀχιλλεῦ
κλέπτε νόῳ, ἐπεὶ οὐ παρελεύσεαι οὐδέ με πείσεις.
ἢ ἐθέλεις ὄφρ' αὐτὸς ἔχῃς γέρας, αὐτὰρ ἔμ' αὐτως
ῥῆσθαι δευόμενον, κέλεαι δέ με τῆνδ' ἀποδοῦναι;
ἀλλ' εἰ μὲν δώσουσι γέρας μεγάθυμοι Ἀχαιοὶ
ἄρσαντες κατὰ θυμὸν ὅπως ἀντάξιον ἔσται·
εἰ δέ κε μὴ δώωσιν ἐγὼ δέ κεν αὐτὸς ἔλωμαι
ἢ τεὸν ἢ Αἴαντος ἰὼν γέρας, ἢ Ὀδυσῆος
ἄξω ἐλών· ὃ δέ κεν κεχολώσεται ὃν κεν ἵκωμαι.
ἀλλ' ἦτοι μὲν ταῦτα μεταφρασόμεσθα καὶ αὖτις,
νῦν δ' ἄγε νῆα μέλαιναν ἐρύσσομεν εἰς ἅλα διάν,
ἐν δ' ἐρέτας ἐπιτηδὲς ἀγείρομεν, ἐς δ' ἑκατόμβην
θείομεν, ἂν δ' αὐτὴν Χρυσηΐδα καλλιπάρηον
βήσομεν· εἰς δέ τις ἀρχὸς ἀνὴρ βουληφόρος ἔστω,
ἢ Αἴας ἢ Ἰδομενεὺς ἢ διὸς Ὀδυσσεὺς
ἦε σὺ Πηλεΐδῃ πάντων ἐκπαγλότατ' ἀνδρῶν,
ὄφρ' ἤμιν ἐκάεργον ἰλάσσεαι ἱερὰ ῥέξας.

13. Homer, *Ilijada*, XXIV, 559–579

Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
μηκέτι νῦν μ' ἐρέθιζε γέρον· νοέω δέ καὶ αὐτὸς
Ἔκτορά τοι λῦσαι, Διόθεν δέ μοι ἄγγελος ἦλθε
μήτηρ, ἣ μ' ἔτεκεν, θυγάτηρ ἀλίοιο γέροντος.
καὶ δέ σε γιγνώσκω Πρίαμε φρεσίν, οὐδέ με λήθεις,
ὅττι θεῶν τίς σ' ἦγε θεὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν.
οὐ γάρ κε τλαίῃ βροτὸς ἐλθέμεν, οὐδέ μάλ' ἡβῶν,
ἐς στρατόν· οὐδέ γάρ ἂν φυλάκους λάθοι, οὐδέ κ' ὀχῆα
ῥεῖα μετοχλίσσειε θυράων ἡμετεράων.
τῶ νῦν μή μοι μάλλον ἐν ἄλγεσι θυμὸν ὀρίνης,
μή σε γέρον οὐδ' αὐτὸν ἐνὶ κλισίῃσιν ἐάσω
Ὡς ἔφατ', ἔδεισεν δ' ὁ γέρων καὶ ἐπείθετο μύθῳ.
Πηλεΐδης δ' οἴκοιο λέων ὥς ἄλτο θύραζε
οὐκ οἶος, ἅμα τῷ γε δὺν θεράποντες ἔποντο
ἥρως Αὐτομέδων ἠδ' Ἀλκιμος, οὓς ῥα μάλιστα
τί' Ἀχιλεὺς ἐτάρων μετὰ Πάτροκλόν γε θανόντα,
οἱ τόθ' ὑπὸ ζυγόφιν λύον ἵππους ἡμιόνους τε,
ἐς δ' ἄγαγον κήρυκα καλήτορα τοῖο γέροντος,

καὶ δ' ἐπὶ δίφρῳ εἶσαν· ἐϋξέστου δ' ἀπ' ἀπῆνης
ἦρεον Ἑκτορέης κεφαλῆς ἀπερείσι' ἄποινα.

14. Homer, *Odiseja*, X, 321–335

ὥς φάτ', ἐγὼ δ' ἄορ ὁξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ
Κίρκῃ ἐπήϊξα ὥς τε κτάμεναι μενεαίνων.
ἢ δὲ μέγα ἰάχουσα ὑπέδραμε καὶ λάβε γούνων
καὶ μ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 'τίς πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἡδὲ τοκῆες;
θαῦμά μ' ἔχει, ὥς οὐ τι πίων τάδε φάρμακ' ἐθέλχθης.
οὐδὲ γὰρ οὐδέ τις ἄλλος ἀνὴρ τάδε φάρμακ' ἀνέτλη,
ὅς κε πῆν καὶ πρῶτον ἀμείψεται ἔρκος ὁδόντων·
σοὶ δέ τις ἐν στήθεσσι ἀκήλητος νόος ἐστίν.
ἦ σύ γ' Ὀδυσσεὺς ἐσσι πολύτροπος, ὃν τέ μοι αἰεὶ
φάσκεν ἐλεύσεσθαι χρυσόρραπις Ἀργεῖφόντης,
ἐκ Τροίης ἀνιόντα θοῇ σὺν νηϊ μελαίνῃ.
ἀλλ' ἄγε δὴ κολεῶ μὲν ἄορ θέο, νῶϊ δ' ἔπειτα
εὐνῆς ἡμετέρης ἐπιβήομεν, ὄφρα μιγέντε
εὐνῇ καὶ φιλότῃ πεποιθόμεν ἀλλήλοισιν.'

15. Homer, *Odiseja*, XIX, 171–187

ἀλλὰ καὶ ὥς ἐρέω ὃ μ' ἀνείρεαι ἡδὲ μεταλλᾶς.
Κρήτη τις γαῖ' ἔστι μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ,
καλὴ καὶ πείρα, περίρρυτος· ἐν δ' ἀνθρωποὶ
πολλοὶ ἀπειρέσιοι, καὶ ἐννήκοντα πόλεις —
ἄλλη δ' ἄλλων γλῶσσα μεμιγμένη· ἐν μὲν Ἀχαιοί,
ἐν δ' Ἑτεόκρητες μεγαλήτορες, ἐν δὲ Κύδωνες
Δωριεὲς τε τριχάϊκες δῖοι τε Πελασγοί —
τῇσι δ' ἐνὶ Κνωσός, μεγάλη πόλις, ἔνθα τε Μίνως
ἐννέωρος βασίλευε Διὸς μεγάλου ὀαριστής,
πατρὸς ἐμοῖο πατὴρ, μεγαθύμου Δευκαλίωνος.
Δευκαλίων δ' ἐμὲ τίκτε καὶ Ἰδομενῆα ἄνακτα·
ἀλλ' ὁ μὲν ἐν νήεσσι κορωνίσιν Ἴλιον εἶσω
ῥχεθ' ἅμ' Ἀτρεΐδῃσιν· ἐμοὶ δ' ὄνομα κλυτὸν Αἴθων,
ὀπλότερος γενεῇ· ὁ δ' ἅμα πρότερος καὶ ἀρείων.
ἐνθ' Ὀδυσῆα ἐγὼν ἰδόμεν καὶ ξένια δῶκα.
καὶ γὰρ τὸν Κρήτηνδε κατήγαγεν ἰς ἀνέμοιο
ἰέμενον Τροίηνδε, παραπλάγξασα Μαλειῶν·

16. Sofoklo, *Elektra*, 680–695

ΠΑ. Κάπεμπόμην πρὸς ταῦτα καὶ τὸ πᾶν φράσω.	680
Κεῖνος γὰρ ἐλθὼν εἰς τὸ κλεινὸν Ἑλλάδος πρόσχημ' ἀγῶνος, Δελφικῶν ἄθλων χάριν, ὅτ' ἦσθετ' ἀνδρὸς ὀρθίων κηρυγμάτων δρόμον προκηρύξαντος, οὗ πρώτη κρίσις,	685
εἰσῆλθε λαμπρός, πᾶσι τοῖς ἐκεῖ σέβας· δρόμου δ' ἰώσας τῇ φύσει τὰ τέρματα, νίκης ἔχων ἐξῆλθε πάντιμον γέρας. Χῶπως μὲν ἐν πολλοῖσι παῦρά σοι λέγω οὐκ οἶδα τοιοῦδ' ἀνδρὸς ἔργα καὶ κράτη· ἐν δ' ἴσθ' ὅσων γὰρ εἰσεκήρυξαν βραβῆς	690
τούτων ἐνεγκὼν πάντα τὰπινίκια, ὠλβίζετ', Ἀργεῖος μὲν ἀνακαλούμενος, ὄνομα δ' Ὀρέστης, τοῦ τὸ κλεινὸν Ἑλλάδος Ἀγαμέμνονος στρατεύμ' ἀγείραντός ποτε.	695

Preporučena literatura za pristupnike

- Dukat, *Gramatika grčkog jezika*, Školska knjiga, Zagreb, 1983.
- Martinić-Jerčić, Matković, Gjurašin, *Prometej Mythos 1*, Školska knjiga, Zagreb, 2019.
- Martinić-Jerčić, Matković, Gjurašin, *Prometej Epos 2*, Školska knjiga, Zagreb, 2020.
- Martinić-Jerčić, Matković, Gjurašin, *Prometej Logos 3*, Školska knjiga, Zagreb, 2021.
- Martinić-Jerčić, Matković, Gjurašin, Maleš, *Prometej Kosmos 4*, Školska knjiga, Zagreb, 2021.
- Majnarić, Gorski, *Grčko-hrvatski rječnik*, Školska knjiga, Zagreb, 1976.
- Musić, Majnarić, *Gramatika grčkog jezika*, Školska knjiga, Zagreb, 1980.
- Schwab, *Najljepše priče klasične starine*, Grafički zavod Hrvatske, Zagreb, 1984.
- Zamarovsky, *Junaci antičkih mitova*, ArtResor, Zagreb, 1985.

Preporučena literatura za nastavnike

- Der kleine Pauly, *Lexikon der Antike in 5 Bänden*, München, 1979.
- Der neue Pauly, Stuttgart-Weimar, 1996.
- Dictionary of Classical Mythology*, The Penguin, London, 1990.
- Dukat, *Ogledi o grčkoj tragediji*, Izdavački centar Rijeka, Biblioteka Dometi, 1981.
- Dukat, *Homersko pitanje*, Globus, Zagreb, 1987.
- Eshil – Sofoklo – Euripid, *Sabrane grčke tragedije*, Vrhunci civilizacije, Beograd, 1988.
- Herodot, *Povijest*, Matica hrvatska, Zagreb, 2000.
- Historical Atlas of Ancient Greece*, The Penguin, London, 1996.
- Juric, *Grčka – od mitova do antičkih spomenika*, Andromeda, Rijeka, 2001.
- Lesky, *Povijest grčke književnosti*, Golden marketing, Zagreb, 2001.
- Musić, *Nacrt grčkih i rimskih starina*, Ex libris, Zagreb, 2002.
- Olalla, *Mitološki atlas Grčke*, Golden marketing, Zagreb, 2007.
- Povijest svjetske književnosti*, II. dio, Mladost, Zagreb, 1977.
- Schein, *Smrtni junak*, Globus, Zagreb, 1989.
- The Oxford Concise Companion to Classical Literature*, Oxford, 1993.
- The Oxford Companion to Classical Civilization*, Oxford, 1998.
- The Oxford Classical Dictionary*, Oxford, 1996.
- Sironić, *Rasprave o helenskoj književnosti*, Matica hrvatska, Zagreb, 1997.
- Škiljan, *Leksikon antičkih autora*, Latina & Graeca, Zagreb, 1996.

Škiljan, *Leksikon antičkih termina*, Latina & Graeca, Zagreb, 2003.

Zaninović, *Od Helena do Hrvata*, Školska knjiga, Zagreb, 1996.

Zamarovsky, *Otkriće Troje*, Globus, Zagreb, 1965.

Zamarovsky, *Grčko čudo*, Školska knjiga, Zagreb, 1978.

Korisni linkovi

<http://www.textkit.com/>

<http://www.gottwein.de/>

<http://scaife.perseus.org/>

<http://www.teacheroz.com/greeks.html>

Online rječnici

<http://archimedes.fas.harvard.edu/pollux/>

<https://logeion.uchicago.edu/lexidium>

Književnost

<https://www.ancient-literature.com/>

http://www.greek-language.gr/greekLang/ancient_greek/index.html

Homer, komentari

<https://ahcip.chs.harvard.edu/>

<https://homer.library.northwestern.edu/>

DODATCI

VOKABULAR

Vokabular koji se nalazi u katalogu ne temelji se na propisanim tekstovima, već je leksička jezgra koja pristupnicima može poslužiti kao podsjetnik i osnova za proširivanje vlastitoga vokabulara. Kriterij za uvrštavanje pojedinih riječi bio je učestalost i važnost korištenja tih riječi u nastavi.

A

		ἀεί	uvijek
ἄμβροτος 3 i 2 (=ἄβροτος)	besmrtnan	ἀήρ, ἄερος, ἡ	zrak
ἀγαθός 3	dobar, čestit	ἀθάνατος 2	besmrtnan
ἄγαλμα, ατος, τό	nakit; ponos; kip	ἄθλος, ου, ό	borba, nadmetanje; muka
ἀγαπάω	voljeti	ἀθροίζω	skupljati
ἀγάπη, ης, ἡ	ljubav	αἰθήρ, έρος, ἡ	eter; nebo; zrak
ἀγγέλλω	javljati	αἷμα, ατος, τό	krv
ἄγγελος, ου, ό	glasnik	αἶξ, αἰγός, ἡ/ό	koza; jarac
ἀγείρω	skupljati; sazivati	αἰρέω	uzeti, uhvatiti
ἄγκυρα, ας, ἡ	sidro	αἰσθάνομαι	opaziti, osjetiti
ἀγορά, ᾱς, ἡ	skupština, trg	αἰσχρός 3	ružan, sramotan
ἀγορεύω	javno govoriti	αἰτέω	moliti, tražiti
ἀγρός, οῦ, ό	polje	αἰτία, ας, ἡ	uzrok, krivnja
ἄγω	voditi	ἄκοντίζω	bacati koplje
ἄγων, ῶνος, ό	igra, natjecanje	ἀκούω	slušati
ἀγωνίζομαι	natjecati se, boriti se	ἄκρόπολις, εως, ἡ	gornji grad, tvrđava
ἀδελφός, οῦ, ό	brat	ἄκρος 3	višnji, gornji, krajnji
ἀδικέω	činiti krivo; biti krivac	ἄλγεινός 3	bolan, mučan
ἀδικία, ας, ἡ	nepravda	ἄλγος, ους, τό	bol
ᾄδω	pjevati	ἀλήθεια, ας, ἡ	istina
		ἀληθεύω	govoriti istinu
		ἀληθής 2	istinit

ἅλλᾱ	ali, nego	ἄρετή, ῆς, ἡ	vrlina, hrabrost
ἅλλος, η, ο	drugi	ἁρμονία, ας, ἡ	veza, spajanje; sklad
ἅλοχος, ου, ἡ	supruga, žena	ἀρχή, ῆς, ἡ	početak, vlast; pokrajina
ἁμαρτάνω	promašiti; pogriješiti	ἄρχω	počinjati, vladati, zapovijedati
ἁμαρτία, ας, ἡ	pogreška, grijeh	ἄρχων, οντος, ὁ	zapovjednik
ἁμείβομαι	promijeniti; odgovarati	ἀσπίς, ἰδος, ἡ	štit
ἁμπελος, ου, ἡ	vinova loza	ἄστν, εος, τό	grad (osobito Atenu)
ἁμφίπολος, ου, ἡ	sluškinja	ἀτιμάζω	sramotiti, prezirati, ne štovati
ἁνά (+ ak.)	uz, po	ἀνγή, ῆς, ἡ	zraka (Sunca)
ἁναβαίνω	uzlaziti, penjati se	αὐλός, οὔ, ὁ	frula, svirala
ἁνάβασις, εως, ἡ	uspon	αὐξάνω	povećavati
ἁνάγκη, ης, ἡ	nužda, sila; sudbina	αὐτόματος 2	koji se sam od sebe pokreće
ἁναξ, ἁνακτος, ὁ	vladar	αὐτός, ῆ, ὁ	sam, isti, on (u kosim padežima)
ἁνάττω	vladati	ἀφικνέομαι	stići
ἁνδρεία, ας, ἡ	hrabrost	ἄφρων 2	nerazuman, lud
ἁνδρεῖος 3	muževan, hrabar		
ἁνεμος, ου, ὁ	vjetar		
ἁνήρ, ἁνδρός, ὁ	muž, čovjek, junak		
ἁνθος, ους, τό	cvijet		
ἁνθρωπος, ου, ὁ	čovjek		
ἁξιος 3	vrijedan, dostojan		
ἁοιδός, οὔ, ὁ	pjevač		
ἀπό (+ gen.)	od		
ἀποθνήσκω	umirati		
ἁποινα, ων, τά	otkupnina		
ἀπορία, ας, ἡ	neprilika		
ἀργυρότοξος 2	srebrnoluk, Apolonov epitet		
ἀργυροῦς, ᾱ, οὔν	srebrn		

βία, ας, ή	silā	γῆ, ἥς, ή	zemlja
βιβλίον, ου, τό	knjiga	γίγας, αντος, ό	div
βίβλος, ου, ή	knjiga	γίγνομαι	postajati, biti
βίος, ου, ό	život	γινώσκω	poznavati, spoznavati
βλάπτω	škoditi, štetiti	γλαυκῶπις, ιδος, ή	sovooka, sjajnooka; epitet za Atenu
βλέπω	gledati	γλαῦξ, κόσ, ή	sova
βοάω	zvati	γλυκύς, εἶα, ύ	sladak
βουλεύω	vijećati, savjetovati; med. odlučivati	γλῶττα, ης, ή	jezik
βουλή, ἥς, ή	savjet, dogovor, odluka; vijeće	γνώμη, ης, ή	mišljenje, odluka
βούλομαι	htjeti, željeti	γονεύς, έως, ό	roditelj
βοῦς, βοός, ό ή	govedo	γόνυ, γόνατος, τό	koljeno
βοῶπις, ιδος, ή	volooka, epitet za Heru	γράμμα, ατος, τό	slovo; knjiga; pl. književnost, čitanje i pisanje
βραδύς, εἶα, ύ	spor	γραμματική, ἥς, ή	gramatika
βραχύς, εἶα, ύ	kratak	γράφω	pisati
βροτός 3	smrtan; supst. smrtnik	γυμνάζω	vježbati
βωμός, οὔ, ό	žrtvenik	γυμνάσιον, ου, τό	vježbalište
		γυμνός 3	gol; oskudno odjeven
		γυνή, γυναικός, ή	žena
		γύψ, γυπός, ό	jastreb

Γ

γάλα, γάλακτος, τό	mlijeko
γαμέω	ženiti se
γάμος, ου, ό	svadba, brak
γάρ	naime, jer
γελάω	smijati se
γένεσις, εως, ή	postanak, rođenje
γένος, ους, τό	rod, pleme
γεραιός 3	star; supst. starac
γέρον, οντος, ό	starac

Δ

δαίμων, ονος, ό	božanstvo, zloduh
δάφνη, ης, ή	lovor
δέ	a, ali, no
δεῖ	treba
δείδω	plašiti se
δείκνυμι	pokazivati

δεινός 3	strašan	δόρυ, δόρατος, τό	koplje
δελφίς, ἱνος, ὁ	dupin	δουλεύω	robovati
δένδρον, ου, τό	drvo	δοῦλος, ου, ὁ	rob, sluga
δεξιός 3	desni	δουλόω	zarobiti
δέρμα, ατος, τό	koža	δρᾶμα, ατος, τό	djelo, čin; drama
δεσμός, οὔ, ὁ	uže, pl. okovi	δρόμος, ου, ὁ	trčanje, utrka
δεσμώτης, ου, ὁ	zarobljenik; (kao pridjev) svezan, okovan	δύναμαι	moći
δεσπότης, ου, ὁ	gospodar	δύναμις, εως, ἡ	silā, snaga, moć
δέχομαι	primati	δῶμα, ατος, τό	stan, kuća, dom
δημοκρατία, ας, ἡ	vlast naroda	δῶρον, ου, τό	dar
δῆμος, ου, ὁ	narod	Ε	
διά (+ gen.)	kroz, preko; (+ ak.) zbog	ἔαο, ἔαρος, τό	proljeće
διάδοχος, ου, ὁ	nasljednik, zamjenik	ἐάω	dopustiti
διαφθείρω	uništavati, pustošiti	ἐγείρω	buditi
διδάσκαλος, ου, ὁ	učitelj	ἐγώ	ja
διδάσκω	poučavati	ἐθέλω/θέλω	željeti
δίδωμι	davati	ἔθνος, ους, τό	narod
διθύραμβος, ου, ὁ	ditiramb, korska pjesma u čast Dioniza	ἔθος, ους, τό	običaj
δίκαιος 3	pravedan	εἶδος, ους, τό	lik, oblik, ideja
δίκη, ης, ἡ	pravda	εἶδωλον, ου, τό	lik, prilika, prikaza
δῖος 3	bogolik; božanski; častan	εἶμι	biti
διώκω	(pro)goniti	εἶμι	ići ću
δοκέω	misлити	εἰρήνη, ης, ἡ	mir
δοκεῖ μοι	čini mi se	εἰς	(+ ak.) u, na, za
δόξα, ης, ἡ	misao, glas, slava	ἐκ	(+ gen.) iz
		ἐκατόμβη, ης, ἡ	svečana žrtva
		ἐκεῖνος, η, ο	onaj, ona, ono
		ἐκηβόλος, 2	dalekometni, epitet za Apolona

ἐλαία, ας, ἡ	maslina	ἔσοδος, ου, ἡ	ulaz
ἐλαύνω	goniti; jahati; hodati, íci	ἐταῖρος, ου, ó	drug, prijatelj
ἐλαφος, ου, ó/ἡ	jelen, košuta	ἔτερος 3	drugi (od dvojice)
ἐλευθερία, ας, ἡ	sloboda	ἔτος, ους, τό	godina
ἐλέφας, αντος, ó	slon	εὖ	dobro, valjano
ἐλπίς, ίδος, ἡ	nada, pouzdanje	εὐγενής 2	plemenit
ἐμός 3	moj	εὐδαιμονία, ας, ἡ	sreća, blaženstvo
ἐν (+dat)	u, na, o, po	εὐδαίμων, ον	sretan
ἐξοδος, ου, ἡ	izlaz; eksod, izlazna pjesma kora u tragediji	εὐρίσκω	nalaziti, otkrivati
ἐπεισόδιον, ου, τό	epizodij, dio tragedije (odgovara činovima)	εὐχομαι	moliti
ἐπί (+ gen.)	na, kod, uz, (+ dat.) na, pri, kod; (+ ak.) na, protiv, za	εὐώνυμος 2	lijevi
ἐπίσταμαι	znati	ἐχθρός 3	neprijateljski, mrzak
ἐπιστήμη, ης, ἡ	znanje	ἔχω	imati, držati
ἔπομαι	slijediti	ἔως, ἔω, ἡ	zora
ἔπος, ους, τό	riječ, govor, pjesma	Z	
ἐράω (+ gen.)	voljeti	ζάω	živjeti
ἐργάζομαι	raditi, činiti	ζεύγνυμι	ujarmiti
ἔργον, ου, τό	djelo, posao	ζωή, ἡς, ἡ	život
ἔρις, ίδος, ἡ	srdžba, ljutnja, bijes	ζώνη, ης, ἡ	pojas
έρμηνεύς, έως, ó	vjesnik, glasnik	ζῶον, ου, τό	životinja
έρυθρός 3	crven	H	
έρχομαι	dolaziti, íci	ἡβη, ης, ἡ	mladost
έρως, ωτος, ó	želja, ljubav	ἡγεμών, óνος, ó	vođa, zapovjednik
έρωτάω	pitati	ἡγέομαι	predvoditi, voditi; misliti
		ἡγέομαι	voditi, biti vođa
		ἡδη	već
		ἡδονή, ἡς, ἡ	naslada, radost

ἡδύς, εἶα, ύ	ugodan	θρίξ, τριχός, ή	dlaka, kosa
ἦκω	došao sam, ovdje sam	θυγάτηρ, τρός, ή	kćer
ἥλιος, ίου, ό	Sunce	θυμός, οὔ, ό	srce, duša
ἡμεῖς	mi	θύω	žrtvovati
ἡμέρα, ας, ή	dan	θώραξ, ακος, ό	oklop
ἡμέτερος 3	naš		
ἥρως, ήρωος, ό	heroj, junak		

Θ

θάλαμος, ου, ό	ležaj, spavaonica
θάλαττα, ης, ή	more
θάνατος, ου, ό	smrt
θάπτω	sahranjivati
θαῦμα, ατος, τό	čudo
θαυμάζω (+ ak.)	čuditi se, diviti se
θεά, ᾱς, ή	božica
θεάομαι	gledati
θέατρον, ου, τό	kazalište, gledalište
θεός, οὔ, ό	bog
θεραπεύω	njegovati, liječiti, štovati
θερμός 3	vruć, topao
θέρος, ους, τό	ljeto
θέω	trčati
θήρ, θηρός, ό / θηρίον, ίου τό	zvijer, životinja
θηράω / θηρεύω	loviti
θησαυρός, οὔ, ό	blago
θνήσκω	umirati
θνητός 3	smrtan

I

ιατρός, οὔ, ό	liječnik
ἴδιος 3	vlastit
ιερεύς, έως, ό	svećenik
ιερός 3	svet
ἴημι	slati
ικάνω/ίκω	dolaziti
ικετεύω	biti pribjegar
ικέτις, ιδος, ή / ικέτης, ου, ό	pribjegar
ἵνα	da (namjerni veznik)
ἵππεύς, έως, ό	konjanik, vitez
ἵππος, ου, ό/ή	konj, kobila
ἴσος 3	jednak, isti
ἵστημι	staviti
ἱστορία, ας, ή	istraživanje, povijest
ἰχθύς, ύος, ό	riba

K

καθαίρω	čistiti, prati
κάθαρσις, εως, ή	katarza, pročišćenje
κάθημαι/ καθίζομαι	sjediti
καί	i, pa

καιρός, οὔ, ό	prava, mjera, zgodan čas	κιθαρωδός, οὔ, ό	kitarač, pjevač uz kitaru
καίω	paliti	κινδυνεύω	izlagati se opasnosti
κακός 3	loš, zao	κίνδυνος, ου, ό	opasnost
κάλαμος, ου, ό	trska	κινέω	pokretati; micati
καλέω	zvati	κίω	ići
κάλλος, ους, τό	ljepota	κλαίω	plakati
καλός 3	lijep	κλεινός 3	slavan
καλύπτω	pokrivati, zastirati	κλέος, ους, τό	slava
κάματος, ου, ό	umor, muka	κλέπτω	krasti
κάμηλος, ου, ό/ή	deva	κνημίς, ἴδος, ή	nazuvak
καρδία, ας, ή	srce	κοινός 3	zajednički
καρπός, οὔ, ό	plod	κόμη, ης, ή	kosa
κασίγνητος 3	bratski, supst. brat, sestra	κόπτω	udarati, tući, posjećiti, ubiti
κατά (+ gen.)	sa, dolje, niz; (+ ak.) kroz, prema, duž	κόραξ, ακος, ό	gavran
καταβαίνω	silaziti	κόρη, -ης, ή	djevojka
κατάβασις, εως, ή	silazak	κορυθαίολος 2	sjajnošljemac, Hektorov epitet
κατάλογος, ου, ό	popis, imenik	κόρυς, υθος, ή	kaciga s perjanicom
κέαρ, κέαρως, τό/κήρ, κήρως, τό	srce	κοσμέω	ukrasiti, urediti
κειῖμαι	ležati	κόσμος, ου, ό	raspored, red, nakit
κελεύω	zapovijedati	κράνος, ους, τό	kaciga
κενός 3	prazan	κρατήρ, ἥρος, ό	vrč; kotlina, krater
κέρας, ως, τό	rog; krilo vojske	κράτος, ους, τό	snaga
κεφαλή, ἥς, ή	glava	κρίνω	prosuditi, suditi
κήρυξ, υκος, ό	glasnik	κριτής, οὔ, ό	sudac
κιθάρα, ας, ή	kitara, žičani instrument	κρύπτω	sakrivati
		κτάομαι	stjecati
		κτείνω	ubijati

κτῆμα, ατος, τό	imetak; pl. blago
κύκλος, ου, ό	krug
κύριος, ου, ό	gospodar, gospodin
κύων, κυνός, ό/ή	pas, kuja
κώμη, ης, ή	selo
κωμωδία, ας, ή	komedija, vesela igra
λαβύρινθος, ου, ό	labirint
λαμβάνω	uzimati, primati
λαμπάς, άδος, ή	baklja, svjetiljka
λαμπρός 3	sjajan
λανθάνω	biti skriven
λαός, ου, ό	narod
λέγω	govoriti, pričati
λείπω	ostavljati
λευκός 3	bijel
λευκώλενος 2	bjeloruk, epitet Here i Perzefone
λέων, οντος, ό	lav
λιμήν, ένος, ό	luka
λόγος, ου, ό	riječ, govor
λοιμός, ου, ό	kuga
λούω	prati, kupati
λύκος, ου, ό	vuk
λυπέω	žalostiti; (med.) tugovati
λύπη, ης, ή	tuga
λύω	odriješiti, osloboditi

M

μάθημα, ατος, τό	nauk, znanje, učenje
μαθητής, ου, ό	učenik
μακρός 3	dug
μάλα	vrlo, veoma, rado
μανθάνω	učiti
μάντις, εως, ό	vrač
μάρτυς, υρος, ό/ή	svjedok
μάχαιρα, ας, ή	mač
μάχη, ης, ή	bitka
μάχομαι	boriti se
μικρός 3	malen
μέγαρον, ου, τό	dvorana, soba; svetište (u hramu)
μέγας, μεγάλη, μέγα	velik
μείγνυμι	miješati
μέλας, μέλαινα, μέλαν	crn
μέλιττα, ης, ή	pčela
μέλος, ους τό	(lirska) pjesma, napjev
μένω	ostajati, čekati
μέσος 3	srednji
μετά	(+ gen.) sa; (+ dat.) među; (+ ak.) poslije, iza
μέτρον, ου, τό	mjera
μέτωπον, ου, τό	čelo
μή	ne, da ne

μῆνις, ιος, ἡ	srdžba	νόμος, ου, ὁ	zakon, običaj
μήτηρ, τρός, ἡ	majka	νόσος, ου, ἡ	bolest
μηχανή, ἡς, ἡ / μηχάνημα, ατος, τό	izum, stroj	νόστος, ου, ὁ	povratak
μιμνήσκω	(med.) sjećati se	νοῦς, νοῦ, ὁ	pamet, mišljenje
μισέω	mrziti	νῦν	sada
μνήμη, ης, ἡ	pamćenje, spomen, sjećanje	νύξ, νυκτός, ἡ	noć
μοῖρα, ας, ἡ	sudbina; dio	Ξ	
μόνος 3	jedini, sam	ξενία, ας, ἡ	gostoprimstvo
μορφή, ἡς, ἡ	oblik	ξένος 3	tuđ, stran; supst. stranac, gost
μῦθος, ου, ὁ	mit, priča	ξίφος, ους, τό	mač
μῦς, μυός, ὁ	miš	Ο	
Ν		ὅδε, ἥδε, τόδε	ovaj, ova, ovo
ναίω	stanovati	ὁδός, οὔ, ἡ	put
ναυμαχία, ας, ἡ	pomorska bitka	ὁδοῦς, όντος, ὁ	zub
ναῦς, νεώς, ἡ	lađa	οἶδα	znati
ναύτης, ου, ὁ	mornar	οἰκεῖος 3	kućni, vlastit
νεανίας, ου, ὁ	mladić	οἰκέω	stanovati
νεκρός 3	mrtav, supst. mrtvac	οἰκία, ας, ἡ	kuća
νέμω	dijeliti	οἶκος, ου, ὁ	kuća
νέος 3	mlad, nov	οἶνος, ου, ὁ	vino
νεφέλη, ης, ἡ	oblak	οἶς, οἶός, ὁ/ἡ	ovca
νῆσος, ου, ἡ	otok	οἶχομαι	otići, otputovati
νικάω	pobijediti, biti pobjednik	οἶω, οἶομαι	misлити
νίκη, ης, ἡ	pobjeda	οἰωνός, οὔ, ὁ	ptica (grabežljivica – jastreb, orao)
νοέω	misлити	ὄλεθρος, ου, ὁ	propast
νομίζω	smatrati, običavati	ὀλῖγος 3	malen
		ὀλλυμι	upropaštavati, kvariti

ὅλος 3	čitav
ὁμοῖος 3	jednak
ὁμολογέω	slagati se
ὄνειρος, ου, ό	san
ὄνομα, ατος, τό	ime
ὀνομάζω	nazivati
ὀνομαστός 3	znamenit
ὀπλίτης, ου, ό	hoplit, teško naoružani pješak
ὄπλον, ου, τό	oružje
ὀράω	gledati
ὀρθός 3	uspravan
ὀρμάω	kretati, tjerati
ὄρνις, ιθος, ό/ή	ptica
ὄρος, ους, τό	brdo, planina
ὀρχήστρα, ας, ή	orhestra, dio kazališta
ὅς, ή, ό	koji, koja, koje
ὅσος 3	kolik
ὀστοῦν, οῦ, τό	kost
ὅτε	kad
ὅτι	da
οὐ (οὐκ, οὐχ/ί/)	ne
οὐδείς, -μία, -έν	nijedan
οὖν	dakle, stoga
οὐρανός, οῦ, ό	nebo
οὖς, ώτός, τό	uho
οὗτος, αύτη, τουτο	taj, ta, to
ὀφθαλμός, οῦ, ό	oko
ὄψις, εως, ή	gledanje, vid, oko

Π

παιδαγωγός, ου, ό	pedagog, odgojitelj
παιδεία, ας, ή	odgoj
παιδεύω	odgajati
παίζω	igrati se
παῖς, παιδός, ό/ή	dijete, dječak, djevojčica
παλαιός 3	star
πάνδημος 2	javni, opći, narodni
παρά (+ dat.), (+ ak.)	uz, pokraj
παρσάγγης, ου, ό	perzijska milja – 5,5 km
παρασκευάζω	pripremati
πάρεμι	biti prisutan
παρελεύνω	prevaliti
παρέχω	pružati, dati
παρθένος, ου, ή	djevica, djevojka
πάροδος, ου, ή	paroda, ulazna pjesma kora u tragediji
παῖς, παῖσα, πᾶν	sav, svaki
πάσχω	trpjeti
πατήρ, πατρός, ό	otac
πατρίς, ίδος, ή	domovina
παύω	prestati
πεδῖον, ίου, τό	ravnica
πείθω	nagovarati, uvjeravati; med. slušati, pokoravati se
πέμπω	slati

πέρθω	razarati	πότνια, ας, ή	gospođa, gospa, gospodarica
περί (+ gen.), (+ dat.)	oko, o		
πέτρα, ας, ή	stijena	πούς, ποδός, ό	noga
πικρός 3	gorak	πρᾶγμα, ατος, τό	djelo, posao
πίνω	piti	πράττω	činiti, raditi
πίπτω	padati, poginuti	πρέσβυς, ό	star
πιστεύω	vjerovati	προδότης, ου, ό	izdajnik
πλέω	ploviti	πρόλογος, ου, ό	prolog, uvodni dio tragedije
πλοῖον, ου, τό	splav, brod	πρός	(+ dat.) kod, (+ ak.) prema
πλουτίζω	obogatiti		
πλούτος, ου, ό	bogatstvo	πρῶτος 3	prvi
πνέω	puhati, disati	πτερόεις, 3	krilat
ποδάρκης 2	brzonogi, Ahilejev epitet	πτερόν, οὔ, τό	pero, krilo
ποιέω	činiti	πῦρ, πυρός, τό	vatra
ποιητής, οὔ, ό	pjesnik	P	
ποικίλος 3	šaren	ρέω	teći
πολεμέω	ratovati	ρήτωρ, ορος, ό	govornik
πολέμιος, ου, ό	neprijatelj	ρίπτω	bacati
πόλεμος, ου, ό	rat	ρίς, ρίνός, ή	nos, rilo
πόλις, εως, ή	grad, država	ρόδοδάκτυλος, 2	ružoprst, epitet za Zoru (Ἡώς)
πολίτης, ου, ό	građanin		
πολυμήχανος 2	domišljat	ρόδον, ου, τό	ruža
πολύς, πολλή, πολύ	mnogi	ρώμη, ης, ή	snaga (tjelesna), sila
πολύτροπος 2	lukav, okretan, vješt	Σ	
πολύφρων, ονος, ό	mudar, vrlo razborit	σατράπης, ου, ό	satrap
πόνος, ου, ό	posao, napor	σαφής 2	jasan
πορεύομαι	putovati	σῆμα, τος, τό	znak
ποταμός, οὔ, ό	rijeka		

σιγάω	šutjeti	σφαῖρα, ας, ἡ	kugla, lopta
σκηνή, ἥς, ἡ	šator, pozornica	σχῆμα, τος, τό	oblik
σκηπτρον, ου, τό	žezlo	σχολή, ἥς, ἡ	mir, dokolica, škola
σκοπέω	promatrati, gledati	σώζω	spašavati
σός 3	tvoj	σῶμα, ατος, τό	tijelo
σοφία, ας, ἡ	mudrost	σωτήρ, ἥρος, ό	spasitelj
σοφός 3	mudar; supst. mudrac	σώφρων 2	mudar, razborit
σπείρω	sijati		
σταθμός, ου, ό	stanica, postaja	T	
στάσιμον, ου, τό	stazim, stajaća pjesma kora u tragediji	τάλας, τάλαινα, τάλαν	jadan
στέλλω	slati	τάξις, εως, ἡ	(bojni) red
στέργω	voljeti, ljubiti	τάττω	redati
στέφανος, ου, ό	vijenac	ταῦρος, ου, ό	bik
στέφω	ovjenčati	τάφος, ου, ό / ταφή, ἥς, ἡ	grob, pogreb
στιῆθος, ους, τό	prsa	ταχύς, εἶα, ύ	brz
στήλη, ης, ἡ	nadgrobni stup	τε	i
στόμα, ατος, τό	usta	τεῖχος, ους, τό	zid(ine)
στράτευμα, ατος, τό	vojska	τέκνον, ου, τό	dijete
στρατεύω	ratovati	τελευτή, ἥς, ἡ	završetak, kraj
στρατηγέω	biti vojskovođa	τέμνω	rezati
στρατηγός, ου, ό	vojskovođa	τέρπω	veselim
στρατιώτης, ου, ό	vojnik	τέττις, ιγος, ό	cvrčak
στρατόπεδον, ου, τό	vojni tabor	τέχνη, ης, ἡ	umjetnost, vještina
στρέφω	okretati	τίθημι	stavljati
σύ	ti	τίκτω	rađati
συμμαχία, ας, ἡ	savezništvo	τιμάω	častiti
σύμμαχος, ου, ό	saveznik, suborac	τιμή, ἥς, ἡ	čast, cijena
σύν (+ dat)	s, sa	τις, τι	netko, nešto

T

τάλας, τάλαινα,	jadan
τάλαν	
τάξις, εως, ή	(bojni) red
τάττω	redati
ταῦρος, ου, ό	bik
τάφος, ου, ό /	grob, pogreb
ταφή, ής, ή	
ταχύς, εἶα, ύ	brz
τε	i
τειχος, ους, τό	zid(ine)
τέκνον, ου, τό	dijete
τελευτή, ής, ή	završetak, kraj
τέμνω	rezati
τέρπω	veselim
τέτιξ, ιγος, ό	cvrčak
τέχνη, ης, ή	umjetnost, vještina
τίθημι	stavljati
τίκτω	rađati
τιμάω	častiti
τιμή, ής, ή	časť, cijena
τις, τι	netko, nešto

τίς, τί	tko?, što?	ῥλη, ης, ῆ	šuma
τολμάω	odvažiti se, usuditi se	ὑμεῖς	vi
τομή, ῆς, ῆ	rezanje, rez; odsječeni dio	ὑμέτερος, 3	vaš
τόξον, ου, τό	luk, luk i strelice	ῥμνος, ου, ό	himna, hvalospjev
τόπος, ου, ό	mjesto, prilika	ῥπέρ	(+ gen.) za, preko, iznad, (+ ak.) preko
τότε	tada	ῥπνος, ου, ό	san
τράγος, ου, ό	jarac	ῥπό	(+ gen.) od, ispod, radi, (+ dat.) pod
τραγωδία, ας, ῆ	tragedija, ozbiljna drama	Φ	
τρέπω	okretati, odbijati	φαίνω	pokazivati
τρέφω	hraniti	φάλαγξ, γγος, ῆ	falanga – bojni red
τρέχω	trčati	φάρμακον, ου, τό	lijek, otrov
τριήρης, ους, ῆ	trijera, trirema, troveslarka	φέρω	nositi, podnositi
τρόπος, ου, ό	narav, ćud, karakter	φεύγω	bježati
τυγχάνω	postići; dogoditi se	φημί	govoriti
τύπτω	udarati	φθόνος, ου, ό	zavist
τύραννος, ου, ό	vladar, silnik	φιλέω	voljeti
τυφλός 3	slijep	φιλία, ας, ῆ	prijateljstvo
τύχη, ης, ῆ	dogadaj, sudbina, sreća	φίλος 3	drag, mio; supst. prijatelj
Υ		φιλοσοφία, ας, ῆ	filozofija, ljubav prema mudrosti
ῥβρις, εως, ῆ	obijest	φοβέω	plašiti
ῥγιής, 2	zdrav, krepak, ljekovit	φόβος, ου, ό	strah
ῥδωρ, ῥδατος, τό	voda	φοῖβος 3	sjajan
υῖός, ου, ό	sin	φοῖνιξ, ικος, ό/ῆ	grimizan; (supst.) grimizna boja
		φονεύω	ubiti

φρήν, φρενός, ή	srce, duša, um, razum	χράομαι	upotrebljavati, trebati
φρονέω	misлити		
φυγή, ής, ή	bijeg	χρή	treba
φύλαξ, -κος, ό	čuvar	χρήμα, ατος, τό	stvar; pl. imutak, novac
φυλάττω	čuvati		
φύλλον, ου, τό	list	χρηστός, 3	koristan
φύσις, εως, ή	priroda, narav	χρίω	mazati
φυτόν, οὔ, τό	biljka	χρόνος, ου, ό	vrijeme
φύω	roditi	χρυσούς, ή, οὔν	zlatan
φωνέω	govoriti	χρῶμα, ατος, τό	boja
φωνή, ής, ή	glas	χώρα, ας, ή	prostor, mjesto, zemlja
φῶς, φωτός, τό	svjetlost	χωρέω	maknuti se, ici naprijed

X

χαίρω	radovati se, pozdravljati
χαλεπός 3	težak
χαλκοῦς, ή, οὔν	mjeden
χάρις, ιτος, ή	ljubav, milost
χειμών, ὠνος, ό	zima, oluja
χείρ, χειρός, ή	ruka
χέω	lijevati
χθών, χθονός, ή	zemlja
χιτών, ὠνος, ό	hiton – haljina bez rukava; oklop
χορεύω	plesati
χορηγός, οὔ, ό	koreg, vođa kora
χορός, οὔ, ό	kolo, ples, kor

Ψ

ψευδής 2	lažan
ψεύδω	varati; med. lagati
ψήφισμα, τος, τό	zaključak
ψυχή, ής, ή	duša

Ω

ὠδή, ής, ή	pjesma
ὥρα, ας, ή	doba
ὥς	kako, kao, jer, kad + da (izrično i namjerno)
ὤψ, ὠπός, ό	oko, vid, lice (kod Homera)

IMENA

A

Ἀγαμέμνων, ονος, ό	Agamemnon, mikenski kralj, vođa Grka pod Trojom
Ἀθηνᾶ, ᾶς, ή	Atena, božica
Ἀθῆναι, ὦν, αἱ	Atena, grad u Atici
Ἀθηναῖος, 3	atenski; supst. Atenjanin
Αἴας, αντος, ό	Ajant
Ἅιδης, ου, ό	Had, bog podzemlja; personifikacija za podzemni svijet
Αἰγέυς, έως, ό	Egej, atenski kralj, otac Tezejev; po njemu je nazvano Egejsko more
Αἴγισθος, ου, ό	Egist, Agamemnonov bratić, s Klitemnestrom ubio Agamemnona
Αἴγυπτος, ου, ή	Egipat, zemlja na Nilu
Αἰσχύλος, ου, ό	Eshil, grčki tragičar
Ἀκαδήμεια, ας, ή	Akademija, Platonova škola
Ἀλέξανδρος, ου, ό	drugo ime Trojanca Parisa; Aleksandar Makedonski (Veliki)
Ἀλκαῖος, ου, ό	Alkej, lirski pjesnik
Ἀνδρομάχη, ης, ή	Andromaha, Hektorova žena
Ἀντιγόνη, ης, ή	Antigona, Edipova i Jokastina kći
Ἀπόλλων, ωνος, ό	Apolon, sin Zeusa i Lete, bog proricanja
Ἀργοναῦται, ὦν, οἱ	Argonauti
Ἄργος, ους, τό	Arg, grad u Argolidi
Ἄρης, εως, ό	Ares, bog rata
Ἀριάδνη, ης, ή	Arijadna, kretska kraljevna; Minosova kći; pomogla Jazonu da ubije Minotaura i iziđe iz labirinta
Ἀρίων, ονος, ό	Arion, legendarni pjesnik s Lezba
Ἀριστοτέλης, ους, ό	Aristotel, grčki filozof
Ἀρταξέρξης, ου, ό	Artakserkso, Kserksov brat
Ἄρτεμις, ιδος, ή	Artemida, božica lova
Ἀστυάναξ, ακτος, ό	Astijanakt, sin Hektora i Andromahe

Ἀσκληπιός, οὔ, ό	Asklepije, bog liječništva
Ἀτρεΐδης, ου, ό	Atrejević, Agamemnon i Menelaj
Ἀττική, ἥς, ἡ	Atika, pokrajina u Grčkoj (s Atenom kao glavnim gradom)
Ἀφροδίτη, ης, ἡ	Afrodita, božica ljubavi i ljepote, Apolonova sestra
Ἀχαιοί, ὦν, οἱ	Ahejci, Grci
Ἀχιλλεύς, έως, ό	Ahilej, sin Peleja i Tetide, vođa Mirmidonaca, najveći grčki junak

B

Βάκχος, ου, ό	Bakho, drugo ime boga Dioniza
Βοιωτία, ας, ἡ	Beotija, pokrajina u sjeverozapadnoj Grčkoj

Δ

Δαναΐδες, ἴδων, αἱ	Danaide, Danajeve kćeri
Δαναοί, ὦν, οἱ	Danajci, Grci
Δαίδαλος, ου, ό	Dedal, atenski arhitekt, graditelj poznatoga labirinta na Kreti
Δαρειός, ου, ό	Darije, perzijski kralj
Δελφοί, ὦν, οἱ	Delfi, Apolonovo proročište u pokrajini Fokidi
Δῆλος, ου, ἡ	Del, kikladski otok u Egejskome moru; rodno mjesto Apolona i Artemide
Δημήτηρ, Δήμητρος, ἡ	Demetra, zaštitnica žita, Perzefonina majka
Δημοσθένης, ους, ό	Demosten, grčki govornik
Διομήδης, ους, ό	Diomed, junak pod Trojom
Διώνυσος (Διώνυσος), ου, ό	Dioniz, sin Zeusa i Semele, bog vinove loze; zaštitnik tragedije
Διονύσια, ων, τά	dionizije, svetkovine u čast Dioniza

E

Ἑκάβη, ης, ἡ	Hekaba, Prijamova supruga, trojanska kraljica
Ἑκτώρ, ορος, ό	Hektor, sin Prijama i Hekabe, najveći trojanski junak

Ἑλλάς, ἄδος, ἡ	Grčka
Ἕλλην, ηνος, ὁ	Grk
Ἑλληνικός 3	grčki
Ἑλένη, ης, ἡ	Helena, kći Zeusa i Lede, žena Menelajeva
Ἐπίδαυρος, ου, ἡ	Epidaur, grad u Argolidi sa znamenitim kazalištem
Ἐπιμηθεύς, έως, ὁ	Epimetej, Prometejev brat
Ἔρις, ιδος, ἡ	Erida, božica srdžbe
Ἑρμῆς, οῦ, ὁ	Hermo, sin Zeusa i Maje, glasnik bogova
Ἔρως, ωτος, ὁ	Eros, bog ljubavi
Ἐφιάλτης, ου, ὁ	Efijalt, izdajica grčke vojske u Bitci kod Termopila
Εὐρυδίκη, ης, ἡ	Euridika, Orfejeva žena
Εὐριπίδης, ου, ὁ	Euripid, grčki tragičar
Εὐρύκλεια, ας, ἡ	Eurikleja, ključarica u Odisejevoj kući
Εὐρώπη, ης, ἡ	Europa, kći Feniksova; djevojka koju je Zeus oteo i odnio na Kretu

Z

Ζεύς, Διός, ὁ	Zeus, vrhovni grčki bog
---------------	-------------------------

H

Ἥλέκτρα, ας, ἡ	Elektra, kći Agamemnona i Klitemnestre
Ἥλιος, ίου, ὁ	Helije, kralj Sunca
Ἥρα, ας, ἡ	Hera, Zeusova sestra i supruga
Ἡρακλῆς, κλέους, ὁ	Heraklo, najveći grčki junak, sin Zeusa i Alkmene
Ἡρόδοτος, ου, ὁ	Herodot, grčki povjesničar
Ἥφαιστος, ου, ὁ	Hefest, sin Zeusa i Here, kovač i oružar bogova
Ἥχῳ, οῦς, ἡ	Jeka (personificirana boginja jeke)

Θ

Θεμιστοκλῆς, έους, ὁ	Temistoklo, atenski vojskovođa
Θῆβαι, ὦν, αἱ	Teba, grad u Beotiji

Θησεύς, έως, ό
 Θουκυδίδης, ου, ό
 Θράκη, ης, ή/Θράκιος 3

Tezej, atenski kralj
 Tukidid, grčki povjesničar
 Trakija, pokrajina u sjevernoj Grčkoj/trački

I

Ίάσων, ονος, ό
 Ίησοῦς, οῦ, ό
 Ίθάκη, ης, ή
 Ίλιον, ίου, τό
 Ίππόλυτος, ου, ο
 Ίσμήνη, ης, ή
 Ίσσα, ης, ή
 Ίφιγένεια, ας, ή

Jazon, vođa Argonauta
 Isus
 Itaka, otok u Jonskome moru, Odisejeva domovina
 Ilij, Troja
 Hipolit, sin Tezejev, Fedrin posinak
 Ismena, sestra Antigonina
 Vis
 Ifigenija, kći Agamemnona i Klitemnestre

K

Καλυψώ, οὔς, ή
 Κάλχας, αντος, ό
 Κίρκη, ης, ή
 Κλυταιμνήστρα, ας, ή
 Κνωσός, οῦ, ή
 Κρέων, οντος, ό
 Κρήτη, ης, ή
 Κύκλωψ, ωπος, ό
 Κύρος, ου, ό

Kalipsa, kći Atlantova, nimfa, živjela na otoku Ogigiji
 Kalhant, vrač
 Kirka, kći Helija i Perse, nimfa, čarobnica s otoka Eeje
 Klitemnestra, Agamemnonova žena
 Knos
 Kreont, kralj Tebe nakon Lajeve smrti
 Kreta, otok u Egejskome moru
 Kiklop, jednooki div
 Kir, perzijski vladar

Λ

Λαΐος, ἴου, ό
 Λέσβος, ου, ή
 Λεωνίδαας, ου, ό
 Λητώ, οὔς, ή

Laj, tebanski kralj, Edipov otac
 Lezb, otok u Egejskome moru, rodno mjesto Sapfe
 Leonida, spartanski zapovjednik u Termopilskoj bitci
 Leta, majka Apolona i Artemide

M

Μήδεια, ας, ή	Medeja, Jazonova žena
Μηδος, ου, ό	Međanin (Perzijanac)
Μίμνερμος, ου, ό	Mimnermo, elegijski pjesnik
Μίνως, ωος, ό	Minos
Μοῦσα, ης, ή	Muza
Μυκῆναι, ὦν, αί	Mikena, grad u Argolidi, Agamemnonova prijestolnica

N

Νάξος, ου, ή,	Naks, kikladski otok u Egejskome moru; mjesto odakle je Dioniz oteo Arijadnu
Ναυσικάα, ας, ή	Nausikaja, feačka princeza
Νέστωρ, ορος, ό	Nestor, najstariji i najmudriji junak u Trojanskome ratu
Νίκη, ης, ή	Nika, pridjevak Atene

Ξ

Ξενοφῶν, ὦντος, ό	Ksenofont, grčki povjesničar
Ξέρξης, ου, ό	Kserkso, sin Darijev; kralj Perzije

O

Ὅδυσσεύς, έως, ό	Odisej, sin Laertov, kralj Itake
Οἰδίπους, ποδος, ό	Edip, sin Laja i Jokaste, mitski junak
Ὅλυμπος, ου, ό	Olimp, planina u Tesaliji, mitsko sjedište bogova
Ὀλυμπία, ας, ή	Olimpija, grad u Elidi; Zeusovo svetište
Ὅμηρος, ου, ό	Homer, grčki pjesnik
Ὀρέστης, ου, ό	Orest, sin Agamemnona i Klitemnestre

Π

Παλλάς, άδος, ή	Palada (Atena)
Πάρις, ιδος/ιος, ό	Paris, trojanski kraljević

Παρνασσός, οὔ, ό
 Πάρος, ου, ή
 Παρύσατις, ιδος, ή
 Πάτροκλος, ου, ό
 Περικλῆς, έους, ό
 Πηληιάδης, ου, ό
 Πηνελόπη, ης, ή
 Πίνδαρος, ου, ό
 Πλάτων, ωνος, ό
 Πολύφημος, ου, ό
 Πολυνείκης, ου, ό
 Ποσειδῶν, ῶνος, ό
 Πριάμος, ου, ό
 Προμηθεύς, έως, ό
 Πρωταγόρας, ου, ό

Parnas, planina u Fokidi (prebivalište Muza)
 Par, kikladski otok u Egejskome moru
 Parisatida, žena Darija, perzijskoga kralja
 Patroklo, Ahilejev vjerni prijatelj
 Periklo, atenski državnik
 Pelejević, Ahilejev nadimak
 Penelopa, Odisejeva vjerna supruga
 Pindar, lirski pjesnik
 Platon, grčki filozof
 Polifem, Kiklop
 Polinik, Antigonin brat
 Posejdon, bog mora
 Prijam, trojanski kralj
 Prometej
 Protagora, grčki sofist

P

Ρόδος, ου, ή
 Ρώμη, ης, ή

Rod, otok u Egejskome moru
 Rim, grad u Italiji

Σ

Σάμος, ου, ή
 Σαπφώ, οὔς, ή
 Σοφοκλῆς, έους, ό
 Σπάρτη, ης, ή
 Σικελία, ας, ή
 Σωκράτης, ους, ό

Sam, otok u Egejskome moru
 Sapfo, lirski pjesnikinja s Lezba
 Sofoklo, grčki tragičar
 Sparta, pokrajina i istoimeni grad u Lakedemonu;
 prijestolnica Menelajeve
 Sicilija
 Sokrat

T

Τειρεσίας, ου, ό

Tiresija, tebanski vrač

Τηλέμαχος, ου, ό	Telemah, sin Odiseja i Penelope
Τισσαφέρνης, ου, ό	Tisaferno, perzijski satrap
Τροία, ας, ή	Troja
Τρῶες, Τρώων, οί	Trojanci
Τυρταῖος, ου, ό	Tirtej, elegijski pjesnik

Φ

Φάρος, ου, ή	Hvar, kolonija Grka s otoka Para
Φιλοκτήτης, ου, ό	Filoktet, glasoviti strijelac iz Trojanskoga rata; posjedovao Heraklov luk i strijele
Φοῖβος, ου, ό	Feb (Apolon)

Χ

Χριστός, οὔ, ό	Krist, Pomazanik
----------------	------------------

TABLICE GLAGOLA

U 6., 7. i 8. tablici nalaze se glagoli čija je svrha učenicima olakšati ponavljanje grčkoga glagolskog sustava.

Tablica 6. Glagoli prema završnome glasu osnove (verba vocalia, verba muta i verba liquida)

PREZENT	ZNAČENJE	OSNOVA	FUTUR	AORIST
θηράω	loviti	θηρα-	θηράσω	έθήρασα
τιμάω	častiti	τιμα-	τιμήσω	έτίμησα
ποιέω	činiti	ποιε-	ποιήσω	έποίησα
δουλόω	zarobljavati	δουλο-	δουλώσω	έδούλωσα
καλέω	zvati	καλε-/κλη-	καλώ	έκάλεσα
κελεύω	zapovijedati	κελευ-	κελεύσω	έκέλευσα
ακούω	čuti	ακου-	ακούσομαι	ήκουσα
άγω	voditi	άγ-	άξω	ήγαγον
φεύγω	bježati	φυγ-	φεύξομαι	έφυγον
άρχω	vladati	άρχ-	άρξω	ήρξα
πράττω	raditi, činiti	πραγ-	πράξω	έπραξα
τάττω	redati	ταγ-	τάξω	έταξα
πέμπω	slati	πεμπ-	πέμψω	έπεμψα
γράφω	pisati	γραφ-	γράψω	έγραψα
βλάπτω	škoditi	βλαβ-	βλάψω	έβλαψα
θάπτω	pokapati	ταφ-	θάψω	έθαψα
κόπτω	udarati	κοπ-	κόψω	έκοψα
ρίπτω	bacati	ρίπ-	ρίψω	έρριψα
κλέπτω	krasti	κλεπ-	κλέψω	έκλεψα
τρέφω	hraniti	τρεφ-	θρέψω	έθρεψα
πείθω πείθομαι	nagovarati slušati	πιθ-	πείσω πείσομαι	έπεισα
ψεύδω ψεύδομαι	varati lagati	ψευδ-	ψεύσω ψεύσομαι	έψευσα έψευσάμην
γυμνάζω	vježbati	γυμναδ-	γυμνάσω	έγύμνασα
σώζω	spašavati	σφδ-, σω-	σώσω	έσωσα
καθαίρω	čistiti	καθαρ-	καθαρώ	έκάθηρα
φαίνω φαίνομαι	pokazivati pokazivati se	φαν-	φανῶ φανοῦμαι	έφηνα
άγγέλλω	javlјati	άγγελ-	άγγελῶ	ήγγειλα
στέλλω	slati	στελ-	στελῶ	έστειλα

PERFEKT	PERFEKT M-P.	AORIST PAS.	GLAG. PRID.
τεθήρακα	τεθήραμαι	ἐθήράθην	θηρατός
τετίμηκα	τετίμημαι	ἐτιμήθην	τιμητός
πεποίηκα	πεποίημαι	ἐποίηθην	ποιητός
δεδούλωκα	δεδούλωμαι	ἐδουλώθην	δουλωτός
κέκληκα	κέκλημαι	ἐκλήθην	κλητός
κεκέλευκα	κεκέλευσμαι	ἐκελεύσθην	κελευστός
ἀκήκοα	(ἤκουσμαι)	(ἤκούσθην)	ἀκουστός
ἤχα	ἤγμαι	ἤχθην	ἀκτός
πέφευγα			
ἤρχα	ἤργμαι	ἤρχθην	ἀρκτός
πέπραγα	πέπραγμαι	ἐπράχθην	πρακτός
τέταχα	τέταγμαι	ἐτάχθην	τακτός
πέπομφα	πέπεμμαι	ἐπέμφθην	πεμπτός
γέγραφα	γέγραμμαι	ἐγράφην	γραφτός
βέβλαφα	βέβλαμμαι	ἐβλάβην	βλαπτός
(τέταφα)	τέθαμμαι	ἐτάφην	θαπτός
κέκοφα	κέκομμαι	ἐκόπην	κοπτός
ἔρριφα	ἔρριμαι	ἐρρίφθην	ρίπτός
κέκλοφα	κέκλεμμαι	ἐκλάπην	κλεπτός
τέτροφα	τέθραμμαι	ἐτράφην	θρεπτός
πέπεικα πέποιθα	πέπεισμαι	ἐπείσθην	πειστός
ἔψευκα	ἔψευσμαι	ἐψεύσθην	ψευστός
γεγύμνακα	γεγύμνασμαι	ἐγυμνάσθην	γυμναστός
σέσωκα	σέσωσμαι	ἐσώθην	ἄ-σωτος
κεκάθαρκα	κεκάθαρμαι	ἐκαθάρθην	καθαρτός
πέφαγκα πέφηνα	πέφασμαι	ἐφάνθην ἐφάνην	ἄ-φαντος
ἤγγελκα	ἤγγελμαι	ἤγγέλθην	ἀγγελτός
ἔσταλκα	ἔσταλμαι	ἐστάλην	σταλτέον

PREZENT	ZNAČENJE	OSNOVA	FUTUR	AORIST
σπείρω	sijati	σπερ-	σπερῶ	ἔσπειρα
διαφθείρω	kvariti	δια-φθερ-	διαφθερῶ	διέφθειρα
ἀποκτείνω	ubijati	ἀπο-κτεν-	ἀποκτενῶ	ἀπέκτεινα
ἐγείρω	buditi	ἐγερ-	ἐγερῶ	ἤγειρα
κρίνω	suditi	κριν-	κρινῶ	ἔκρινα
βάλλω	bacati	βαλ-/ βλη-	βαλῶ	ἔβαλον

Tablica 7. Glagoli na -μι

PREZENT	ZNAČENJE	OSNOVA	FUTUR	AORIST
τίθημι	metati	τι-θε-	θήσω	ἔθηκα
δίδωμι	dati	δι-δο-	δώσω	ἔδωκα
ἵημι	slati	ί-ε-	ἦσω	ἦκα
ἵστημι	stavljati	ί-στα-	στήσω στήσομαι	ἔστησα ἔστην
φημί	govoriti	φα-	φήσω	ἔφησα
δείκνυμι	pokazivati	δεικ-	δείξω	ἔδειξα
κέραυνυμι	miješati	κερα-/ κρᾱ-	κερῶ, -ᾱς	ἐκέρασα
σβέννυμι σβέννυμαι	gasiti	σβεσ- σβη-	σβέσω σβήσομαι	ἔσβεσα ἔσβην
ζεύγνυμι	spajati	ζευγ-/ ζυγ-	ζεύξω	ἔζευξα
μείγνυμι	miješati	μειγ-/ μιγ-	μείξω	ἔμειξα
ἀπόλλυμι	upropaštavati	ὄλε-	ἀπολῶ	ἀπώλεσα
ἀπόλλυμαι	propadati		ἀπολοῦμαι	ἀπωλόμην

Tablica 8. Glagoli s osobitom tvorbom oblika

PREZENT	ZNAČENJE	OSNOVA	FUTUR	AORIST
ἀγορεύω	govoriti	ἀγορευ-/ἐπ-	ἐρῶ	εἶπον
αἰρέω	uzimati	αἶρε-/έλ-	αἰρήσω	εἶλον
ἀλίσκομαι	bivati uhvaćen	άλω-	άλώσομαι	έάλων
ἀμαρτάνω	griješiti	ἀμαρτε-	ἀμαρτήσομαι	ἤμαρτον
ἀναλίσκω	trošiti	ἀναλο-	ἀναλώσω	ἀνήλωσα
ἀποθνήσκω	umirati	θαν/θνη-	ἀποθανοῦμαι	ἀπέθανον
αὐξάνω	povećavati	αὐξε-	αὐξήσω	ἠύξησα
ἀφικνέομαι	odlaziti	ίκ-	ἀφίξομαι	ἀφικόμην
βαίνω	ići	βα/βη-	βήσομαι	ἔβην
βούλομαι	željeti	βουλε-	βουλήσομαι	

PERFEKT	PERFEKT M-P.	AORIST PAS.	GLAG. PRID.
ἔσπαρκα	ἔσπαρμαι	ἔσπαρην	σπαρτός
διέφθαρκα	διέφθαρμαι	διεφθάρην	ἀδιάφθαρτος
ἀπέκτονα			
ἐγρήγορα		ἡγέρθην	
κέκρικα	κέκριμαι	ἐκρίθην	κριτός
βέβληκα	βέβλημαι	ἐβλήθην	βλητός

PERFEKT	PERFEKT M-P.	AORIST PAS.	GLAG. PRID.
τέθηκα		ἐτέθην	θετός
δέδωκα	δέδομαι	ἐδόθην	δοτός
εἶκα	εἶμαι	εἶθην	έτός
ἔστηκα		ἐστάθην	
δέδειχα	δέδειγμαι	ἐδείχθην	
	κέκραμαι	ἐκράθην	
ἔσβηκα	ἔσβεσμαι	ἐσβέσθην	
	ἔζευγμαι	ἐζεύχθην (ἐζύγην)	
	μέμειγμαι	ἐμείχθην (ἔμιγην)	
ἀπολώλεκα			
ἀπόλωλα			

PERFEKT	PERFEKT M-P.	AORIST PAS.	GLAG. PRID.
εἶρηκα	εἶρημαι	ἐορήθην	VIII. raz.
ἤρηκα	ἤρημαι	ἤρέθην	VIII. raz.
ἔάλωκα			VI. raz.
ἡμάρτηκα	ἡμάρτημαι	ἡμαρτήθην	V. raz.
ἀνήλωκα	ἀνήλωμαι	ἀνηλώθην	VI. raz.
τέθνηκα			VI. raz.
ἠὔξηκα	ἠὔξημαι	ἠὔξήθην	V. raz.
	ἀφίγμαι		V. raz.
βέβηκα			V. raz.
	βεβούλημαι	ἐβουλήθην	VII. raz.

PREZENT	ZNAČENJE	OSNOVA	FUTUR	AORIST
γηράσκω	starjeti	γηρα-	γηράσομαι	ἐγήρασα
γίγνομαι	postajati	γενε-	γενήσομαι	ἐγενόμην
γινώσκω	poznavati	γνω-	γνώσομαι	ἔγνων
δεῖ	treba	δεε-	δεήσει	ἐδέησε
δέομαι	trebati, moliti	δεε-	δεήσομαι	
διδάσκω	poučavati	διδαχ-	διδάξω	ἐδίδαξα
δοκέω	misliti	δοκε-	δόξω	ἔδοξα
ἐλαύνω	goniti	ἐλαυ/ἐλα-	ἐλῶ	ἤλασα
ἐθέλω	željeti	ἐθελε-	ἐθελήσω	ἠθέλησα
ἔπομαι	slijediti	ἐπ-/σεπ-	ἔψομαι	ἐσπόμην
ἔρχομαι	ići	ἐρχ-/ἐλθ-	εἶμι	ἦλθον
ἐσθίω	jesti	ἐσθι-/ἐδ-/φαγ-	ἔδομαι	ἔφαγον
εὐρίσκω	nalaziti	εὔρε-	εὐρήσω	ἤρουν
ἔχω	imati	ἐχ-/σχ-	ἔξω / σχήσω	ἔσχον
ζάω / βιώω	živjeti	ζα-/βιω-	βιώσομαι	ἐβίων
καθίζω καθίζομαι	sjediti	ιδ-/έδ-/ή-	καθιῶ καθεδοῦμαι	ἐκάθισα ἐκαθεζόμην
λαμβάνω	uzimati	λαβ/ληβ-	λήψομαι	ἔλαβον
λανθάνω	biti skriven	λαθ/ληθ-	λήσω	ἔλαθον
λέγω	govoriti	λεγ-	λέξω	ἔλεξα
μανθάνω	učiti	μαθε-	μαθήσομαι	ἔμαθον
μάχομαι	boriti se	μαχε-	μαχοῦμαι	ἐμαχεσάμην
μέλει μοι	brine me	μελε-	μελήσει	ἐμέλησε
μέλλω	željeti	μελλε-	μελλήσω	ἐμέλλησα
μένω	ostajati	μενε-	μενῶ	ἔμεινα
μιμνήσκω	opominjati	μνη-	μνήσω	ἔμνησα
νέμω	dijeliti	νεμε-	νεμῶ	ἔνειμα
οἶομαι	misliti	οιε-	οιήσομαι	
ὁράω	gledati	όρα-/όπ-/ιδ-	ὄψομαι	εἶδον
ὀφείλω	koristiti	ὀφελ-	ὀφειλήσω	ᾠφελον
παίω πλήττω	udarati	παι-/πληγ-/ πλαγ-	παίσω πλήξω	ἔπαισα ἔπληξα
πάσχω	trpiti	πασχ-/παθ-	πείσομαι	ἔπαθον
πίνω	piti	πιν-/πι-/πο-	πίομαι	ἔπιον
πίπτω	padati	πετ-/πεσ-/πτω-	πεσοῦμαι	ἔπεσον
πυνθάνομαι	doznavati	πυθ/πευθ-	πεύσομαι	ἐπυθόμην

PERFEKT	PERFEKT M-P.	AORIST PAS.	GLAG. PRID.
γεγήρακα			VI. raz.
γέγονα	(γεγένημαι)		VII. raz.
ἔγνωκα	ἔγνωσμαι	ἐγνώσθην	VI. raz.
δεδέηκε			VII. raz.
	δεδέημαι	ἐδεήθην	VII. raz.
δεδίδαχα	δεδίδαγμαι	ἐδιδάχθην	VI. raz.
	δέδοκται		VII. raz.
ἐλήλακα	ἐλήλαμαι	ἤλάθην	V. raz.
ἠθέληκα			VII. raz.
			VIII. raz.
ἐλήλυθα			VIII. raz.
ἦκω			VIII. raz.
ἠύρηκα	ἠύρημαι	ἠύρέθην	VI. raz.
ἔσχηκα	ἔσχημαι		VIII. raz.
βεβίωκα			VIII. raz.
κάθημαι			VIII. raz.
εἵληφα	εἵλημαι	ἐλήφθην	V. raz.
λέληθα			V. raz.
	λέλεγμαι	ἐλέχθην	VIII. raz.
μεμάθηκα			V. raz.
μεμάχημαι			VII. raz.
μεμέληκε			VII. raz.
			VII. raz.
μεμένηκα			VII. raz.
	μέμνημαι	ἐμνήσθην	VI. raz.
νενέμηκα	νενέμημαι	ἐνεμήθην	VII. raz.
		ὥθην	VII. raz.
ἑώρακα	ἑώραμαι	ᾤφθην	VIII. raz.
ὄπωπα	ᾤμμαι		VII. raz.
			VII. raz.
πέπαικα	πέπληγμαι	ἐπλήγην ἐπλάγην	VIII. raz.
πέπονθα			VIII. raz.
πέπωκα	πέπομαι	ἐπόθην	VIII. raz.
πέπτωκα			VIII. raz.
	πέπυσμαι		V. raz.

PREZENT	ZNAČENJE	OSNOVA	FUTUR	AORIST
τρέχω	trčati	τρέχ-/δραμε-	δραμοῦμαι	ἔδραμον
τυγχάνω	pogađati	τυχε/τευχ-	τεύξομαι	ἔτυχον
φέρω	nositi	φερ-/οί-/ἐνεγκ-	οἴσω	ἤνεγκον ἤνεγκα

PERFEKT	PERFEKT M-P.	AORIST PAS.	GLAG. PRID.
δεδράμηκα			VIII. raz.
τετύχηκα			V. raz.
ἐνήνοχα	ἐνήνεγμαι	ἠνέχθην	VIII. raz.

